

TEVISKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 18 (2305) 1994 GEGUŽĖ-MAY 3

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

NUMERIO KAINA — \$1

Nežinomoji motina

Tylūs gerieji darbai kaip dirvožemio sultys — nematomi, bet veiksmingi. Be jų nudžiūtų augmenija. Tyliesiems darbams išreikšti nėra formų, nėra įvardijimų bei sugrupavimų, kurie paprastai daromi su žinomais, matomais darbais.

CIVILIZUOTO pasaulio žmonių dauguma jaučia ir sutaria, kad tylių gerųjų darbų atlikėjų tarpe pirmąją vietą užima motinos. Apie jų meilę savo vaikams, apie asmenis, kurie jas supranta ir atjaucia, apie gerą ir blogą aplinką žmogiškoms atžalėlėms augti ir bręsti — pavasariais pagerbiant motinas, vis prisimenama rašiniuose spaudoje, paskaitomis, pamokslais. Vis pakartojamos meilė ir pagarba motinoms reikšiamos mintys. Dažnokai jau betgi ta proga metamas ir kritinis žvilgsnis dėl dažnėjančių motiniškų klystkelių, dėl skaudžių moralinių lūžių prigimties ir Dievo įsakymų aki-vaizdoje. Rodos, atsidūrėme kažin kelinto maišto prieš Gėrį ir tvarką išvakarėse. O vis dėlto tai tėra tik nusileidusi banga nuolatiniame gyvenimo siūbavime. Paliestos žemės drumzlės išnyksta, kai pasikeliama, kai bangos viršūnė liečia saulę. Sykį vienas pamokslininkas glaudai išdėstė pačias būdingiausias gyvenimo negeroves. Klausytojams beliko tik atsidusti: štai koks blogas šių dienų pasaulis! Tačiau kunigas pamokslą baigė žodžiais: "Tai buvo prieš šešis tūkstančius metų". Netikslu būtų visa tai pavadinti raminiu ar lakia vaizduote. Žmonijos istorija patvirtina pasikartojimus. Pergvenimai yra egoistinio pobūdžio: žmogus per savo trumpą gyvenimą žemėje negali pajusti to milžiniško banga-vimo, ir jis dejuoja arba džiaugiasi labai mažyčiame savo būties taškelyje. Bet žmogus yra galingas ir ilgalaikis savo palikimu, įtaka kitiems, meile augintiniams bei artimiesiems.

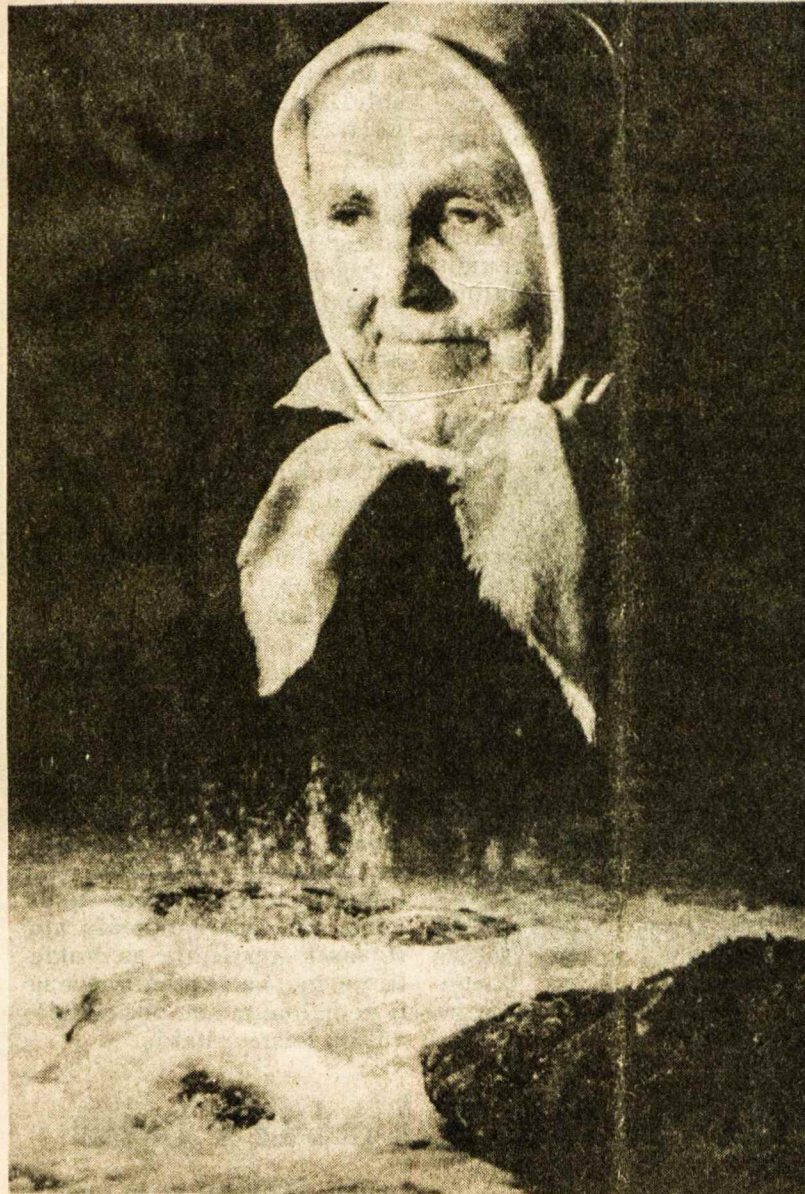
MŪSŲ AUTOJE tylioji motina yra ilgalaikė ir nepakartojama. Visuose sūkuriose ir bangavi-muose jos palikimas, išdėstytas per kartų kartas, palietė ir paskutiniųjų dešimtmečių ainius. Įamžintu pa-vydzium tampa nežinomoji tremtinių motina, ledinėse Sibiro lūdnose savo vaikams dalinusi paskutinę duonos plutą. Didvyriškumo simboliu nušvinta partizanų moti-na, laiminusi savo sūnus, išeinančius į kovą už tiesą ir tėvynę, kentėjusi žiaurias tardymus ir stribų persekio-jimus. Sunkiose tautinio auklėjimo užduotyse iškyla pa-veiklas nežinomos išėvės motinos ir močiutės, kurios sugebėjo savo vaikus ir vaikaičius išlaikyti lietuviškame kelyje, kad jie nežūtų tautai. Ir tas sunkus vaidmuo dar nepasibaigė — išėvijoje užaugusios jaunos motinos, įsisa-vinusios lietuviškas išėvijas supratimą ir reikšmę, nes-tovi kryžkelėje ir neklusia, kuriuo keliu pasukti, nors pasirinkimas yra. Jaunų šeimų organizavimasis, sura-dęs kitokių veiklos bei išorės formų, nauju bruožu pa-ryškina tą ilgalaikį tautinį palikimą, kuriuo nesudėtin-gu būdu daugiausia rūpinasi motinos. Tai ir yra tie tylūs, nesuskaičiuojami, nedemonstruojami darbai. Jų atlikė-jos nepremijuojamos, medaliais nepagerbiamos. Darbų įvertinimai pavirsta į gerą dirvą mestu grūdų. O bend-rine prasme — tai stambi atsvara prieš sklindantį nusi-žmoginimo sąmyšį, prieš tuos nuosmukių smūgius, kurie neaplenkia nė mūsų tautos. Motinos dienos minėjimai te-būna sutelktinė visų padėka už mažų žmonių didelius darbus. O nuosirdus aciu turėtų vesti prie praregėji-mo: tylieji darbai taipgi reikalauja supratimo ir para-mos. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Laukiama įstatymo pakeitimų

Kanados imigracijos įstaty-mo pakeitimus jau ilgokai ruo-šia jos reikalus tvarkantis nau-josios liberalų vyriausybės mi-nisteris Sergio Marchi. Minis-teriu pirm. J. Chretienui per-ėmus Kanados valdymą, imi-gracijos ministeris S. Marchis pranešė, kad Kanadon 1994 m. vėl bus įsileista 250.000 ateivių bei jų eilėse esančių po-litinių atbėgėlių. Vyriausybę nustebino didelis kanadiečių nuomonės pasikeitimas atei-vių įsileidimo klausimu. Jį atskleidė Otavoje esančios "Ekos" tyrimų institucijos š.m. vasario mėnesį pravesta ap-klausa, užsakyta ministerio pirm. J. Chretieno liberalų vyriausybės. Pirmą kartą 53% apklaustų kanadiečių daug-uma pasisakė už įsileidžiamų ateivių skaičiaus sumažinimą. Dar nepalankesni duomenys buvo gauti didžiuosiuose Ka-nados miestuose. Ten net 67% gyventojų skundėsi, kad Kana-doje jau dabar yra per daug ateivių. Įtakos tokiai išvadai turėjo dažniau sutinkami ryš-čiai matomos rasinės mažu-mos atstovai. Imigracijos ministeris S. Marchis jau paskelbė Kana-dos vyriausybės finansinės pa-ramos sumažinimą atbėgėliams ateiviams, ją gaudavusiems iš provincinių vyriausybių. To-kio ateivio įsikūrimui Ontario

provincijoje Kanados vyriausybė duodavo 760 dolerių. Kve-beko provincijoje — 1.900, ki-tose provincijose — 1.500. Da-bar šią paramą gaus tik Kana-dos vyriausybės pripažinti po-litiniai atbėgėliai. Prie savo prašymų suteikti politinę glo-bą Kanadoje atbėgėliai turės pridėti po 500 dolerių, o ištrem-tiamų iš Kanados lauks 1.500 dolerių bauda. Kartu buvo praneštas ir turistinių vizų pa-slaugų pabranginimas 25%. Užsienyje už turistinę Kana-dos vizą reikės mokėti 55 do-lerius. Jie net ir sustabdžius vizos išdavimą nebus grąži-nami prašytojai. Pirmas tu-ristinės vizos galiojimo pra-tesimas Kanadoje kainuos 125 dolerius. Šiuo metu Kanadoje jau yra 24.000 atbėgėlių, neturinių jiems pripažintų politinio at-bėgėlio teisių. Pirmąją 4.500 grupę sudaro atbėgėliai iš Ki-nijos, antrąją 19.500 grupę — atbėgėliai iš Šri Lankos, So-malijos, Kubos, Salvadora, Etiopijos, Haicilo, Irano ir Ira-ko. Imigracijos ministeriui S. Marchiui šie atbėgėliai yra di-delis galvosūkis. Mat jų eilė-se yra daug geresnio gyvenimo Kanadoje ieškojusių avantiū-ristų ir netgi kriminalinių nu-sikaltėlių. Kai kurie be oficia-laus leidimo Kanadoje gyvena (Nukelta į 9-tą psl.)

VEIDAS UŽ VANDENYNĄ Kazys Daugėla, almanachas "Varpai"

Savaitė Lietuvoje

Lenkijos prezidentas Lietuvoje

ELTA praneša, kad balan-džio 26 d. Lietuvoje lankėsi Lenkijos prezidentas Lech Walensa su oficialia delega-cija. Po sutikimo iškilmių pa-sitarime buvo sprendžiamas darbo normalizavimas Lietu-vos ir Lenkijos sienos perėji-mo punktuose, aptarti plates-nio ekonominio bendradar-biavimo bei tautinių mažumų reikalai, liečiantys abi val-s tybes. Po to prezidentai Algir-das Brazauskas ir Lech Walensa pasirašė Lietuvos ir Lenkijos draugystės ir bendradar-biavimo sutartį ir padarė trumpus pareiškimus. Savo kalboje prezidentas L. Walensa išreiškė viltį, kad sutartis bus užpildyta turi-niu, ir bus išnarplioti šių dvie-jų tautų istoriniai įspainioji-mai. Jo įsitikinimu, "Lenkijos ir Lietuvos bendradarbiavi-mas stabilizuoja situaciją centrinėje ir rytų Europoje. Lenkija yra natūrali Baltijos valstybių sąjungininkė jų ke-lyje į jungtinę Europą". Abiem tautom vienodai rūpi "bendra-darbiavimas taikos labui" ir gresiantys pavojai — pvz. per didelis Rusijos kariuomenės telkinys Karaliaučiaus srityje.

Prezidentas A. Brazauskas savo ruožtu paminėjo Lenki-jos ir Lietuvos bendros istori-jos teigiamą laikotarpį bei skaudžius 20 šimtmečio pra-džios įvykius. Jo žodžiais: "Lietuva ir šiandien neatsisa-ko savo principinės pozicijos, kad Vilnius ir Vilniaus kraš-tas tarpukario metais priklaus-ė Lenkijai tik faktiškai, bet ne teisiskai", bet dabar Lie-tuvos ir Lenkijos bendrame kelyje į naujas Europos struk-tūras jis mato žymiai daugiau ir svarbesnių jungiančių til-tų, negu skiriančių sienų. La-bai svarbu, kad dabar nėra tar-pusavio nesutarimų dėl sienų. Taipgi jis tvirtino, jog Lietu-va ir Lenkija yra didžiausios valstybės Baltijos ir Vyšegra-dės šalių grupėse, ir labai reikšmingas žingsnis būtų laisvos prekybos sutarties su-darymas tarp šių šalių. Spaudos konferencijoje Len-kijos prezidentas pareiškė, kad pasirašyta sutartis visiškai išbraukė buvusius praeiti-

je nesutarimus. Telikęs vie-nintelis klausimas, "kokių mastu šalys pasiruošusios kur-ti naujus santykius". Jo žo-džiais, "Lenkija kupina noro ir ryžto bendradarbiauti su-sitarimų dviasioje". Dėl netei-sėto Vilniaus ir Vilniaus kraš-to užėmimo tarpukario metais prezidentas Brazauskas pasa-kęs, kad kalbėti apie teisinės pasekmes nėra prasmės. "Visi jo gyventojai yra Lietuvos pi-liečiai, kuriems valstybė ga-rantuoja vienodas teises". Prezidentas Walensa patvir-tino, kad jis vis skeptiškai žiū-ri į "bendradarbiavimo taikos labui" programą, tačiau reikia išnaudoti kiekvieną galimybę saugumui Vidurio Europoje užtikrinti, todėl Lenkija jau pateikusi įžanginius doku-mentus. Karaliaučiaus srities problema, kaip ir anksčiau, yra derybų objektas.

Lenkų spaudoje atsiliepi-mai apie pasirašytą sutartį buvo teigiami, išreiškia viltį, kad sutartis atvėrė geras bendradarbiavimo galimybes ir suvedė skausmingas sąskai-tas su praeitimi, garantuoda-ma tautinių mažumų teises abiejose šalyse.

Prezidentas Bukarešto konferencijoje

ELTOS pranešimu, balan-džio 22 d. Lietuvos presiden-tas Algirdas Brazauskas da-lyvavo Bukarešto konferenci-joje, kurioje buvo diskutuo-jami Europos saugumo, tarp-tautinės prekybos ir privati-zavimo klausimai. Savo pra-nešime apie ekonominę refor-mą Lietuvoje jis apibūdino Lietuvos kelią į stabilizaci-ją, pabrėždamas, kad "plėto-dama regioninį bendradarbia-vimą, (ji) siekia svarbiausio tikslo — pasirašyti laisvos prekybos sutartį su Europos Sąjunga ir dar šiais metais tapti asocijuota šios Sąjun-gos nare". Būdamas Bukareš-te, prezidentas susitiko su Rumunijos prezidentu Ion Iliescu, Izraelio užsienio reikalų ministru Simon Pe-res, Lenkijos seimo maršalu Jozef Olesky ir Gruzijos mi-nisteriu pirmininku O. Paca-cija.

Rytprūsiai - mažoji Rusija?

Dabartinė Rusija, valdanti šią sritį su 900.000 gyventojų, kurių dauguma — rusai bei labai gausi jų kariuomenė, tikisi, kad čia amžiams bus Rusija vienokia ar kitokia forma. Jai kelia nerimą didėjantis vokiečių skaičius. Apie tai rašo "The New York Times" dienraščio korespondentas, apsilankęs Karaliaučiuje

Karaliaučius (rusiškai Kali-ningrad, vok. Königsberg) 700 metų buvo Rytprūsių sostinė. 1945 m. Rusija užėmė šią sritį, ir nuo to laiko buvo mėginama iš jos ištrinti visas vokiškumo žymes, rašo Celestine Bohlen straipsnyje, išspausdintame Toronto "The Globe and Mail" dienraštyje balandžio 22 d. Šios srities istorinė praeitis net nebuvo paminėta didžiojoje Sovietų Sąjungos enciklo-pedijoje.

Dabar vokiečiai iš įvairių buvusios Sovietų Sąjungos kraštų vyksta gyventi į Kara-liaučius, kurį nuo Rusijos skir-ia bene 1000 kilometrų ir dvi nepriklausomos valstybės — Lietuva ir Gudija. Gyventojų priskaitoma 900.000, kurių dauguma — rusai. Tačiau ne-rimą dėl Karaliaučiaus ateit-ies kelia vokiškų šaknų pri-pažinimo ženklai.

Kiek ten vokiečių?

Karaliaučiaus burmistras Vitaly Shipov atkakliai neigia tokias galimybes, sakydamas, kad suvokietinimo nėra, nebu-vo ir nebus. Jo žodžiais, tai tik sufabrikuotas reiškinys ir vo-kiečių repatrijavimas neįvyks, ir nėra net klausimo apie Vo-kietijos kapitalo plėtojimą. Oficialiais duomenimis, pasta-ruoju metu čia apsigyveno tik 5.000 vokiečių iš kitur, tačiau vietiniai vokiečių kilmės gy-ventojai sako, kad jų jau yra daugiau kaip 20.000. Vieni at-vyksta iš nestabilios Centrinės Azijos; kitiems iš tolimų vietovių Karaliaučius yra pu-siaukelė į Vokietiją. Mišrios vokiečių-rusų šeimos gali ras-ti čia abiejų tautybių kultū-rinio ir religinio gyvenimo galimybes ir poreikius.

Repatrijavimas trukdomas

Rusų-vokiečių namų vedė-jas Karaliaučiuje Raimar Neu-feldt oficialiai atstovauja Vo-kietijos vyriausybei, kol bus įsteigtas konsulas. Jis tei-gia, jog Vokietijos vyriausybė labai atsargiai komentuoja jautrius repatrijavimo kla-usimus. Atvyksta iš Rusijos vo-kiečių kasdien, sako Neufeldt, tačiau jis negali jiems padė-ti. Jie, negavę oficialaus lei-dimo, negali nei įsidarbin-ti, nei apsigyventi. Apgaile-s-tauja jis vargingą jų būklę, nes jie buvo skriaudžiami sovieti-niais laikais, kaip ir daugelis.

Yra vokiečių, norinčių at-siimti Karaliaučį, bet daug-uma, kaip Neufeldt ar Potsda-mo burmistras Erwin Motzkus, nesitiki stebuklų. Pastarasis gimęs Karaliaučiuje ir buvo ištremtas, turėjo pėsčiomis ei-ti per Lenkiją į Berlyną 1945-46 metų žiemą. Jis dabar su-grįžo vadovaudamas versli-ninkų grupei, kuri ketina at-naujinti ekonominius ryšius su Rusija.

NATO vadas Lietuvoje

Lietuvoje lankėsi NATO Jungtinių pajėgų Šiaurės Eu-ropoje vyriausiasis vadas ge-nerolas Garry Johnson, rašo ELTA (bal. 22). Jį priėmė ir saugumo klausimais pasitarė seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas ir krašto apsaugos ministeris Linas Linkevičius. Generolas pabrėžė, kad "NA-TO pasirengusi didinti para-mą Baltijos valstybių kari-nėms pajėgoms, pradedant materialine pagalba ir bai-giant įvairių specialistų konsultacijomis".

Žemdirbių suvažiavimas

Kaune balandžio 10 d. įvyko trečiasis Lietuvos žemdirbių sąjūdžio suvažiavimas, pra-(Nukelta į 2-rą psl.)

Laisvoji zona

Neufeldt teigimu reikia pri-pažinti, kad, nors ši teritorija buvo vokiečių 700 metų, ji ka-rą pralaimėjo. Motzkus nuo-mone, "ne jų kaltė, kad jie čia atsirado, ir nesinorėtų, kad jiems būtų kenkiama, kaip mums buvo".

Verslo reikalai labai lėtai ir sunkiai vystosi. Karaliau-čiuje ketinama įsteigti lais-vosios ekonomikos zoną ir pri-traukti Europos investicijų, tačiau atsargiai žiūrima į vo-kiečių kapitalą, o tai dar la-biau prisideda prie Rusijos netvirtumo verslo srityje.

Vis dėlto yra matoma ir pa-gerejimo žymių. Rusija suju-dina ekonominių reikalų pa-skatinimą, o sutartys su Lie-tuva ir Gudija leidžia prekes pervežti į Rusiją be maito. To-kiu būdu šiais metais ekspor-tai pakilo trigubai, o impor-tuojama penkis kartus dau-giau prekių, ir įsteigta bene 200 naujų bendrovių. Į Vokie-tiją eksportuojama per \$30 milijonų vertės prekių, kiek mažiau, negu į Lenkiją, kuri yra pagrindinė prekybos bend-rininkė.

Jaučiamas nerimas

Tačiau nepaisant mažo vo-kiečių ateivių skaičiaus ir menkų Vokietijos investicijų, suvokietinimo ženklus su di-deliu nerimu stebi ypač vyres-nieji Karaliaučiaus gyvento-jai. Irina Kuznetsova, srities administratoriaus pavaduoto-ja, sako, kad jų tarpe yra daug veteranų, kurie kone "alergiš-ki" bet kokiems vokiškumo po-žymiams. Jos supratimu, ki-tos Rusijos sritys jau persir-go klausimus, kurie čia dar yra labai skaudūs. Šie reika-lai yra dar jautresni dėl atnau-jinto rusiško nacionalizmo, kurio dėka Vladimiras Žiri-novskis laimėjo Rusijos sei-mo rinkimus praeitų metų gruodžio mėnesį. Vietinė val-džia turi labai atsargiai elg-tis, kad nenuvartų balsuoto-jų į Žirinovskio pusę, galvo-ja Neufeldt.

Ateitis kelia nerimą ne tik Karaliaučiaus srityje gyvenan-čių rusų tarpe, bet ir kaimy-ninėse valstybėse. Nuo Sovietų Sąjungos sugriuvimo Rusi-jos karinių pajėgų skaičius padidėjo iki 200.000. Dalis jų laikinai čia apsistojo ka-riuiomenei traukiantis iš Rytų Vokietijos ir Baltijos valstybių.

Neufeldt teigimu, ši sritis negali tapti savarankiška. Šiuo metu Rusija nori ją padaryti tarsi "lėktuvnešiu", sako jis. Tuo tarpu kaimyninėms vals-tybėms reikia užsitikrinti ne tik tai, kad iš Karaliaučiaus negresia joks karinis pavojus, bet ir tai, kad čia gyvenantys rusai nejaustų baimės. RSJ

MOTINA ŠIAPUS ATLANTO VANDENYNĄ

Šiame numeryje:

Nežinomoji motina

Tyliųjų gerų darbų asmenis prisimenant

Rytprūsiai — mažoji Rusija?

Jautrus klausimai, keliantys problemas ir nerimą

Pasikeitusi dabartinė Vokietija

Greitkeliais milijonai automobilių lekia neribotu greičiu

Kovingoji praeitis mokykloje

Buvusi tremtinė keliauja ir kalbasi su to paties likimo broliais

"Lietuvos kovų ir kancijų istorija"

Padarytų klaidų paaiškinimas ir numatytų jų atitaisy-mas

Lenkai apie save ir apie mus

Valdančioji partija nesupranta, kad privatus ūkiai našesni

Mano mokytoja

Jos draugystė ilgai nenutrūko su jaunimu

Isteigtas Lietuvos sporto muziejus

Pagal senovės papročius prikalta auksinė pasaga

Dviejų chorų harmonija

Išpūdingas koncertas be Lietuvos kompozitorių kūrinių

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. (905) 275-4672. FAX (905) 275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė,
Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$38, pusmetinė – \$20,
rėmėjo – \$50, garbės – \$60 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$115. Paveiniai
nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalavimai kreiptis į "TŽ" administraciją.
Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį
redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendra-
darbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškos žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550)
is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in
December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.,
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672.
U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular
\$38.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. Second Class Postage
paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškos
žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send
address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3.
Printed in Canada.

RELIGINIAME GYVENIME

Kardinolas Vincentas Sladkevičius, švenčiantis savo kunigystės aukštinę sukaktį, buvo pasveikintas Vyskupų konferencijos posėdyje 1994 m. kovo 24 d. Šia proga Šventojo Sosto nuncijus arkivyskupas Justo Mullor Garcia pranešė, kad Šv. Tėvas Lietuvos Katalikų Bendrijai padovanoto skulptoriaus Manfrini Kristaus skulptūrą, kuri popiežiaus pagėdavinimu bus pastatyta Kryžių kalne. Numatoma data – rugsėjo 14 d. prisimenant Šv. Tėvo apsilankymo Lietuvoje metines.

Lietuvos vyskupų konferencija, vadovaujama arkivyskupo Audrio J. Bačio, išleido priešvėlykinį kreipimąsi į tikinčiuosius, kuriame nurodoma, kad spauda, radijas ir televizija neatsakingai naudojasi laisve ir prisideda prie žmonių klaidinimo; kad Lietuvą užplūdę įvairūs religiniai kultai, sektos, kas pavojinga ypač tiems, kurie neturi gilesnių krikščioniškų pagrindų; kad kartais net kunigai skleidžia su krikščionybės doktrina nesiderinančias idėjas ir pabrėžia: "Man pavesta skleisti Dievo žodį, Bažnyčios mokslą, o ne asmenišką nuomonę".

Prano Daunio fondas akliems remti, veikiantis Vilniuje jau trejus metus, antrame suvažiavime 1993 m. rugpjūčio 20 d. nutarė pasivadinti Lietuvos katalikiškuoju Prano Daunio fondu akliems remti. Fondo delegacija, vadovaujant fondo pirmininkui mons. J. Antanavičiui, 1994 m. sausio 14-16 d.d. dalyvavo tarptautinės katalikų aklių organizacijų federacijos suvažiavime Šveicarijoje. Šiais metais fondas suorganizavo du renginius – maldos dieną Šiluvoje sausio 22 d. ir susikaupti m. savaitę Pukškyje vasario 28 – kovo 7 d.d.

Vytauto Didžiojo universitete, Kaune, kovo 5-6 d.d. įvyko maldos grupių vadovų konferencija, kuriai vadovavo iš JAV atvykę pasauliečiai teologai P. Herbeck ir S. Tomashefski. Jie skaitė paskaitų ciklą apie pasauliečių vaidmenį Kat. Bendrijoje.

Kovo 11-toji paminėta Vilniaus arkikatedroje bazilikoje, kurioje Mišias aukėjo arkivyskupas A. J. Bačis. Pamoksle jis pabrėžė, kad be dvasios atgimimo "laisvė ant mūsų pečių guls sunkiu kryžiumi", ragino kovoti už dvasinį atsinaujinimą.

Kardinolo Vincento Sladkevičiaus 50 m. kunigystės sukaktis buvo paminėta Kauno arkikatedroje bazilikoje kovo 24 d.

Mišias aukėjo patš sukaktuvininkas, nuncijus arkivyskupas Justo Mullor Garcia, arkivyskupas metropolitas Audrys J. Bačis ir visi Lietuvos vyskupai. Šv. Sosto nuncijus pamokslė perdavė popiežiaus sveikinimą ir pabrėžė, kad tokia sukakties esanti gera proga "vyskupsams ir kunigams permąstyti savo pašaukimo reikalavimus".

Lietuvos samariečių bendrijos (LSB) konferencija įvyko Kaune kovo 26 d. Karmelitų šventovėje Mišių metu pašventinta bendrijos vėliava. LSB pirm. A. Jakubavičius susirinkime pasidžiaugė veikla. Prieš duėjus metus įsteigta bendrija šiuo metu jau turi savo grupes Vilniuje, Kaune, Šiauliuose, Kelmėje, Telšiuose, Jurbarko, Tauragėje, Šeduvoje, Varėnoje. Vilniaus skrybiaus pirm. L. Stulgienė pranešė, kad su Vokietijos samariečiais bandoma įgyvendinti pirmosios pagalbos centro projektą, papasakojo apie gelbėjimo tarnybų stotis, kursas, seminarus, kuriuose dėstomas pirmosios pagalbos teikimas. Padėkota susirinkime dalyvavusiems svečiams vokiečiams už pagalbą ir bendradarbiavimą.

Šv. Tėvo Jono Pauliaus II šūkiu "Evangelizuoti Europą" remdamesi, Vokietijos Oldenburgo srities "Caritas" ir Maltos pagalbos tarnybos 1993 m. gruodžio mėn. surengė 50-tąją pagalbos Lietuvai vilksinę. Pagalba pradėta 1990 m. rudėnį. Per tą laiką Lietuva gavo 500 tonų medžiaginių gėrybių, kurių vertė daugiau kaip 4 milijonai Vokietijos markių. Dalyvavo apie 200 transporto padidovų, paukojusių savo atostogų laiką, nuvažiuota apie 300,000 kilometrų.

Studentų ateitininkų sąjungos pirmininkas, VDU teologijos ir filosofijos fakulteto studentas Vygtas Malinauskas kovo 19 d. Panevėžyje piktadarių sumuštas iki sąmonės netekimo; Kaune kovo 25 d. taipgi sumušta veikli ateitininkė, VDU menų fakulteto studentė Živilė Krivickaitė. Abiems prireikė medikų pagalbos, studentai ilgai negalėjo lankyti paskaitų. Užpuolimui nedavė jokio preteksto. Prieš tai abu su kitais ateitininkais lankėsi Varniuose, kur padėjo organizuoti ateitininkų federacijos Pavasario akademiją.

(Žinios iš leidinio "Katalikų Bažnyčia Lietuvoje").

Pasikeitusi dabarties Vokietija

KAZYS BARONAS

1994 m. rugpjūčio 22 d. su eis penkiolika metų nuo mūsų šeimos persikėlimo iš Kanados į Vokietiją. Tuo laikotarpiu gerai susipažinau su jos pietine dalimi, pietų Europos kraštais, nes, kaip ir mano bičiulis St. Dalius, mėgstu keliauti, pamatyti naujas valstybes, gyventojus, jų papročius ir kultūrą. Toli keliauti dabar neleidžia sveikata, tad pasitenkiname žmonos gimtojo Miuncheno miesto aplankymu. Jį nuo mano vietovės skiria daugiau kaip 400 km, — gyvenu 76 km į pietus nuo Frankfurto, tik 10 km nuo lietuvių gimnazijos.

Greitis ir trukdymai

Atrodytų, kad 400 km nuotolį japonišku automobiliu galima įveikti maždaug per 3,5 val., nes Vokietijos greitkeliai yra labai geri, daug kur į vieną ir kitą pusę keturgubai. Deja, kelių taisyimai, nelaimės, susikimšimas, ypač prie Stuttgarto, labai dažnai tą kelionę prailgina iki 5-6 valandų. Automobilių nelaimės visiškai uždaro abiejose pusėse judėjimą, nes nusileidę gelbėjimo malūnsparniai ir suvažiavę greitosios pagalbos automobiliai, o kitoje pusėje pravažiuojantys smalsuoliai nori pamatyti kas atsitiko. Sustabdo judėjimą kelioms valandoms.

O judėjimas Vokietijoje yra milžiniškas. Valstybėje su 80 milijonų gyventojų, ir tai nedideliame plote, važinėja 40 milijonų automobilių neribotu greičiu. "Porsche", "Mercedes" ar "Audi" firmų mašinos lekia 180-190 km greičiu per valandą. Jų vairuotojai signalais piktai reaguoja, jei kas jų nepraleidžia — įjungia ir vėl išjungia šviesas, labai dažnai priartėdami pusę metro prie palengva (140 km!) važiuojančio automobilio, tiesiog lyg norėdami jį nustumti nuo kelio. Tokie vairuotojai, žinoma, nusikalsta vairavimo taisyklėmis. Užsirašius mašinoms numerį, galima būtų apie juos pranešti policijai, kuri už tai griežtai baudžia. Bet jokių būdų nedėk piršto prie smilkinio, parodant, kad tokiame vairuotojui trūksta proto. Toks ženklas yra įžeidimas ir taipgi teismo baudžiamas.

Jaučių nebematyti

Graziomis aplinkėmis keliauti nenusibosta. Geram orui esant ir važiuojant darbo dieną (vengtinis penktadienio popietis ir šeštadienis) gana greitai pasiekiamas Stuttgartas, tuoj pat Ulmas. Toliau — Augsburgas, kuriame teko trejetą metų gyventi, ir nepasibėimai įvažiuoti į gražiausią Vokietijos meno miestą — Miuncheną.

Pasikeitus ta milijoninė Bavarijos sostinė! Nauji rajonai, tačiau tos pačios senos gatvės ir gatvelės, daugiaaukščiai namai. Žmona, gimusi Miunchene ir praleidusi jame savo jaunystę, labai dažnai nebesuranda naujo kvartalo ar reikalingos gatvės. Miunchenas yra tikrai pasikeitęs, kaip ir visi Vokietijos miestai — nebeapanašu į 1945-49 m., kai lietuviai čia gyveno.

Kelioms dienoms apsisitojame Miuncheno universitete studijuojančios dukros bute, pakeliui į Bavarijos Alpes arba Austrijos Tirolį. Tos vietovės man "prie širdies", matant kalnuose baltą sniegą ir čia pat žaliuojančias pievas — ganyklas, karvutes su skambalais, avių kaimes, namus su dideliais mediniais balkonais, papuoštais įvairiaspalvėmis gėlėmis, beveik kiekviename kaime stovinčias koplyčias. Pasikeitęs ir bavariškas kaimas: ūkininkai su kombainais, traktoriais, nematyti vežimą traukiančių jaučių. Į šventoves važiuojama gražiaisiais automobiliais. Daugumas vyrų, išlaipinę savo žmonas ir dukras, tuoj pat "suka" į užėigą keliams bokalams alaus. Taip, tokia yra šiandieninė katalikiška Bavarija.

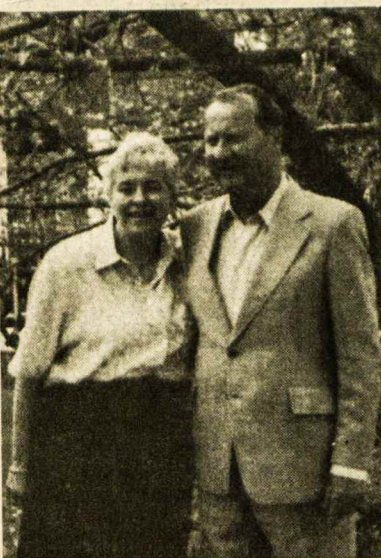
Olandai nestoja

Svainis, nors dirba Miunchene, tačiau gražią vilą turi nusipirkęs 30 km nuo Bavarijos sostinės, nedideliame kaimelyje, kur taip pat namus turi pasistačiusios kelios pensininkų šeimos. Pasiekti svai-

nio kaimelį reikia sukti į Salzburgo greitkelį, vieną iš populiariausių Vokietijos kelių, vedančių Austrijon, į žiemos sporto rojų. Žiemos metu, ypač šeštadieniais ir sekmadieniais, greitis persipildytas. Netruksta automobilių ir vasaros metu olandiškais, belgiškais, prancūziškais ženklais.

Olandai niekuomet neapsistoja Vokietijoje. Paėmę benzino ir pasikeitę vairuotojais, jie toliau "spaudžia" į Austriją, nes olandui vokiečiai priimena okupaciją. Man atrodo, kad austrai yra mandagesni, malonesni už vokiečius (gal net perdėtai?), bet gyvenimas ten taip pat brangesnis. Nesistebiu, nes Austrija savo biudžetą papildė turistų milijardinėmis sumom.

Netoli svainio gyvenamo kaimelio teka gan sraunus Leicacho upelis. Juo dalinasi aplinkinių kaimų ūkininkai, prižiūradami upėtakius "kaip savo akį".

KAZYS BARONAS, "TŽ" bendradarbis su žmona HELGA Bavarijos Alpių papėdėje

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)
neša "Lietuvos rytas" (bal. 12). Du šimtai delegatų susirinko išklausyti Žemės savininkų bei ūkininkų sąjungų, bendrovių, mokslinių žemdirbystės institucijų nuomonių bei pritaikyti žemdirbių sąjūdžio programą. Suvažiavimo delegatai aptarė žemės ūkio reformos sunkumus, įžvelgdami daug dirbtinų problemų. Žemdirbių sąjūdis tarybos pirmininko Vaclovo Lapės teigimu, vyksta netgi sąmoningas žemės ūkio žlugdymas. Žemdirbių sąjūdis yra Lietuvos sąjūdžio dalis ir renkas nepolitines visuomenės kelių. Per dešiniąsias partijas ketina eiti į seimo ir savivaldybių rinkimus. Suvažiavimas pasiūlė lygybės pagrindus suformuoti Žemės ūkio tarybą, kuri koordinuotų šių politinių jėgų veiklą žemės ūkio politikos srityje. Pirmininku perrinktas Vaclovas Lapė.

Nauja Valstiečių partija

"Amžius" (nr. 16) praneša, kad Valstiečių sąjunga savo antrame suvažiavime balandžio 16 d. nutarė tapti Valstiečių partija. Vadovu išrinko seimo narį, jokiai frakcijai nepriklausantį A. Vaižmužį. Jo manymu, partijos vieta būtų "į kairę nuo centro"; atei-tyje turėtų susivienyti žemdirbių, ūkininkų ir Žemės savininkų sąjungos. Suvažiavime išreikšta nuomonė, kad partija turėtų laikytis centro.

Stiprėjanti ekonomika

Kaip rašo ELTA (bal. 18), Tarptautinio valiutos fondo atstovas Lietuvoje Peter Cornelius teigiamai įvertino Lietuvos ekonomikos stabilizavimąsi. Infliacija sumažėjusi iki 3-4% per mėnesį, bankams sugriežtinus sutelktų finansų politiką. Privatus sektorius auga ir plėtojasi, valstybės biudžetas, jo manymu, subalansuotas. Lietuvos ekonomikos patikimumo lygi turėtų padidinti importo ir eksporto tarifų reforma, kuria buvo panaikinti arba sumažinti importo tarifai. Valstybės biudžetui padės pridėtinės vertės mokestis ir Valiutų valdybos įsteigimas. Dabar reikia įvykdyti privatizacijos, finansų sektoriaus bei asmeninių pajamų mokesčio reformą, atkreipiant didesnę dėmesį į Lietuvos banko ir komercinių

MIRTIES PRISIMINIMAS

1994 m. balandžio 29 d. sueina 10 metų, kai mirė
a.a. MARYTĖ MAKARENKIENĖ.

Su liūdesiu ir meile ją prisimena dukros — LANA NOLAN ir LILIJA VANECK su šeimomis.

MIRTIES METINĖS

AŲA

JONAS KARKA

mirė 1993 metų
balandžio 30 dieną.

Šią liūdną sukaktį minint, Mišios bus atnaušamos. Prisikėlimo parapijos šventovėje birželio 11, šeštadienį, 10 valandą ryto.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus prisiminti a.a. Joną savo maldose.

Nuliūdę: žmona Marija, sūnus Rimantas su šeima ir kiti giminės

AŲA

VIKTORUI VAIČIŪNUI

mirus,

žmonai BIRUTEI, seseriai ir giminėms Lietuvoje reiškiame nuoširdžią užuojautą —

Petras, Elena, Viktoras, Estera Lukošiai

AŲA

ALGIMANTUI BAGDONAVIČIUI

Lietuvoje mirus,

seserį MARYTĘ BIEKŠIENĘ, mūsų choristę, nuoširdžiai užjaučiame —

Hamiltono lietuvių pensininkų klubo dainos vienetas ir vadovė

AŲA

VLADUI VINDAŠIUI

mirus Tillsonburge,

žmonai DANUTEI, sūnams ir jų šeimoms, seseriai ZITAI SAKALIENEI, broliams — PRANUI, BERNARDUI, GEDIMINUI reiškiame gilią užuojautą —
V. V. Nausėdai A. J. Pukai

AŲA

VLADUI VINDAŠIUI

mirus,

nuoširdi užuojauta žmonai DANUTEI, sūnams, seseriai, broliams ir visiems artimiesiems —

Birutė Lukošienė

Monika Obelienienė

Domutė Bartulienė

Stasys Augustinavičius

Albertas Augustinavičius

Anelė Klemkienė

Elena Gailevičiūtė

Jūratė ir Pranas

Pargauskai

Teresė ir Pranas

Pargauskai

BRANGIAM BROLIUI

AŲA

VLADUI VINDAŠIUI

Tillsonburge netikėtai mirus,

brolių GEDIMINĄ VINDAŠIŲ, jo žmoną ONUTĘ ir jų šeimą nuoširdžiai užjaučiame —

B. Balaišis

V. E. Barisai

B. E. Barisai

R. N. Dumčiai

P. A. Eidukai

O. Giedriūnienė

P. E. Kairiai

M. J. Kiziai

Č. J. Kurai

Z. M. Mistautai

S. D. Naikauskai

E. Pakauskienė

A. V. Tautkevičiai

A. M. Tautkevičiai

AŲA

DALIAI KEMEŽYTEI

mirus Lietuvoje,

nuoširdžiai užjauči seserį IRENĄ LUKOŠEVIČIENĘ, tetą GENĘ GEDVILIENĘ su šeimomis ir visus artimuosius —

Janina Rukšienienė,
Los Angeles

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 1,100,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tikslai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

FONDO TIKSLAS — LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Prie 1993 metų Kūčių stalo meldžiasi Vilniaus tremtinių gimnazijos "Lietuvių namai" auklėtiniai

Kovingoji praeitis mokykloje

Susitikimas su dokumentinių apybraižų autore **ANTANINA GARMUTE**, buvusia Sibiro tremtine, jos tėviškės kaimyninio kaimo Vaisvydavo mokykloje

Pokaris Lietuvoje – skaudi ir nuolat kraujuojanti žaizda. Neseniai dar tik žmonės sužinojo visą tiesą, parsivežę tremtinių palaikus iš Sibiro, susirankiojo partizanų kaukeliu iš pelkių ir žvyrduobių, o jau kažkam atrodo, kad reikėtų viską pamiršti, nes jaunimui visai nereikia.

Faktas, kad tremtinių ir rezistentų atsiminimai įtraukti į vidurinės mokyklos programą, dar nereiškia, kad jie yra skaitomi. Sunku dažnai ne tik vaikui, bet ir suaugusiam paimti į rankas knygą. Tačiau atsivertęs A. Garmutės dokumentines apybraižas "Išėjo broliai", "Motinėle, auginai", jau negali jų padėti į šalį. Iš pradžių patraukia graudžiai lyriškas, virpantis pasakojimo tonas, paskui – skaudi, gyvenimiška istorija.

"Beveik fiziškai jaučiu, kad jie negalėjo išeiti toli. Jų sielų švytėjimas anapus gyvybės ribos pasiekia mus. Gal todėl šviesu sieloje ir senuose vaikšties vieškeluose" (A. Garmutė).

Kokie prasmingi, širdies gelmes pasiekiantys žodžiai apie mūsų tautos didvyrius, nepelnytai pamirštus, prievarta naikintus iš tautos atminties! Ir apie žodžius, ir apie pareigą, ir apie Tėvynės meilę buvo kalbama tadien Kauno rajono Vaisvydavo vidurinėje mokykloje, mokinių susitikime su rašytoja Antanina Garmute.

Gimė ji 1934 m. gegužės 29 d. Marijampolės apskrityje, Prienų valsčiaus Čiudiškių kaime,

Jurgio Skučo ir Marijos Petrauskaitės šeimoje. Dėl silpnos motinos sveikatos augo įdukrinta motinos sesers Kotrynos Petrauskaitės ir jos vyro Kazimiero Garmaus šeimoje – gretimose Pakuonio parapijoje, Piliuonos kaime. Keturiolikmetė buvo suimta, išvežta į Sibirą. Dirbo druskos kasykloje.

Po dešimties metų katorgos grįžo į Lietuvą, baigė Kauno politechnikos institutą, dirbo pedagoginį ir mokslinį darbą. Tik nepaprasto darbštumo, užsispyrimo, pasiaukojimo dėka A. Garmutė pasiekė tremtinių neįmanomų dalykų: apgynė technikos mokslų kandidatę disertaciją, parašė per 100 mokslinių darbų apie chemijos pramonės atliekų panaudojimą statybinių medžiagų gamyboje, sukūrė 125 išradimus.

Atgimimo laikotarpiu tremtinė ir mokslininkė tapo rašytoja, metraštininke. Jaunystėje svajojo pasirinkti literatės kelią, bet Sibiras sutrukdė, o jau vėliau literatūra, kaip politinis mokslas, tremtinei buvo neprieinama. Užtat dabar A. Garmutė atskleidžia savo talentą, keliauja po Lietuvą, susitikinėja su skaudaus likimo broliais – tremtiniais, partizaniais, ir, tarsi Just. Marcinkevičiaus Baltasis metraštininkas iš "Mindaugo", rašo, rašo, rašo. Atranda žuvusius, nuėjusius nebūtį, sužalotus, praradusius sveikatą saugumo rūsiuose, stribų suluosintus.

1988 m. A. Garmutės dokumentinė apybraiža "Ešeloni" buvo išspausdinta knygoje "Amžino įšalo žemėje". Apie gimtųjų vietų partizanų, lietuvių pasipriešinimą okupacijai Kauno, Prienų ir Marijampolės rajonuose rašoma knygoje "Išėjo broliai" (išleista 1990 m.). Tai 14 apybraižų rinkinys – apie brolius Lukšas, partizaną Kazimierą Pypį-Mažytį ir kitus kovotojus už Lietuvos laisvę. Beveik trejus metus iš leidyklos pas skaitytoją keliauo dokumentinių apybraižų rinkinys "Motinėle, auginai". Šitoje knygoje A. Garmutė jau paliečia platesnę laisvės kovų geografiją. Apie Suvalkijos partizanų kalbama skyriuose "Prie žaliųjų pušų" ir "Palių vyrai", apie Dzūkijos ("Jūs minės Dzūkiją") ir apie Žemaitijos ("Kur rausta žemėčiūgai").

Didelis A. Garmutės apybraižų privalumas – faktų ir meninė tiesa. Literatūros šaltiniuose nurodyta, kokiais sovietinės propagandos "sedevrais" remtasi, kokios knygos apie rezistenciją išleistos išeivijoje, Atgimimo metais Lietuvoje.

Kiekvienoj apybraižoje A. Garmutė leidžia kalbėti gyvam istorijos liudiniui. Ir patikėkit – faktų kalba yra pati šurpiausia. Tačiau patirti kankinimai niekuomet neužgo-

žia žmogaus dvasios gilybės ir grožio.

Lietuviškai kantraus, krikščioniškai atlaidaus herojaus vaizdas iškyla kiekvienoje poetiškoje apybraižoje. Iš tikrųjų A. Garmutė sugeba prakalbinti žmogų, pažadinti jame poetą, menininką. Metaforiškai ne tik apybraižų pavadinimai: "Pamėninių sakalai", "Kruvinas kelias", "Ažuolai subrandina giles", "Degė gyvi kryžiai", "Plakė žemės širdis", "Žemės druska" ir kiti. Metafora, paralelizmas, personifikacija – būdingi A. Garmutės meninės kalbos elementai: Lietuvis galbūt santūresnis viešumoje, nedrąsus prie mikrofono ar televizijos kameros, bet kalbėdamas su savimi, kalbėdamas su Dievu, – jis poetas. Tai pavyko atskleisti A. Garmutei.

Lietuvis ir mirdamas tikėjo. Tikėjo tūkstančiai nužudyti Sibiro snieguose, tikėjo nušauti miškuose, suguldyti turgaus aikštėse. O kaip reikia šiandienos žmogui, ypač jaunam, prisiliesti prie neužgyjančių tautos žaizdų, pasisemti dvasios stiprybės, tikėjimo šviesesne Lietuvos ateitimi! Tiek "Išėjo broliai", tiek "Motinėle, auginai" – versmė, ties kuria pasilenkus skaidrėja siela, grįžta tikėjimas ir viltis.

Ilgai tadien buvo kalbėta Vaisvydavo vidurinėje mokykloje. Kalbėjo rašytoja A. Garmutė, mokytojai, mokiniai. Apie tremtį, apie rezistenciją, apie literatūrą, mokyklą, jaunimą ir jo idealus. Pasibaigus susitikimui, iš klasės išejome visi tarsi geresni, švaresni – prisilietę prie poetiškų knygų apie pokarį ir gavę iš rašytojos išminties ir tikėjimo pamoką.

Justinas Adomaitis,
Kauno rajono Vaisvydavo
vidurinės mokyklos mokytojas

"Lietuvos kovų ir kančių istorija"

PLB valdybos pareiškimas visuomenei ryšium su išėjusiu iš spaudos leidiniu "Lietuvos gyventojų trėmimai"

Lietuvoje baigėsi skaudžiausias pusšimčio metų ir vergijos laikotarpis, per kurį NKVD, MVD, KGB kratos, suėmimai, kalėjimai, kankinimų kameros, parodiniai teismai, teroras, sušaudymai, masiniai trėmimai į Sibirą mirčiai, žiaurus žudymas dėl laisvės kovojančių tauriausių Lietuvos vaikų, sunaikino didelę dalį lietuvių tautos. Bet toji Lietuvos kančia nuo pasaulio buvo skrupulingai slepiama – pasauliui buvo meluojama.

Pasaulio lietuvių bendruomenės valdyba, siekdama tas visas okupanto ilgai slėptas niekšybes iškelti viešumon ir pasauliui bei ateinančioms lietuvių kartoms atidengti bent dalį penkiasdešimt metų užslėptusio šurpiausio Lietuvos istorijos laikotarpio, nutarė išleisti "Lietuvos kovų ir kančių istoriją". Pasitarusi su lietuvių išeivijos kai kuriais mokslininkais, visuomenininkais, artimesniais bendradarbiais ir gavusi jų pritarimą bei pažadą talkininkauti, PLB valdyba paruošė 16-kos tomų planą, remdamasi chronologine įvykių raišda nustatė tomų eilės tvarką, pasitelkė žinomesnius lietuvių išeivijos mokslininkus, Lietuvos istorijos instituto Vilniuje narius, viso darbo koordinatorium ir atsakingu redaktorium kviesdamas istoriką dr. Gediminą Rudį.

Darbas buvo pradėtas 1992 metų rudenį.

1994 kovo pradžioje išėjo pirmoji knyga – "Lietuvos gyventojų trėmimai, 1941, 1945-1952 m. Dokumentų rinkinys".

Pagal iš ankso paruoštą planą, šis rinkinys turėjo būti ne pirmas, bet ketvirtas tomas, išleistas maždaug tuo pačiu laiku su Eugenijaus Grunskio rašomu trečiuoju tomu "Didieji Lietuvos gyventojų trėmimai", kuriame numatyta ir šiame rinkinyje sukauptų dokumentų platus aptarimas, paaiškinimas. Knygų serijos pirmasis tomas turėjo būti "Tragiškieji Lietuvai 1939-1941 metai", antrasis – "Karo laikotarpis", penktas, šeštąs tomai ruošiami apie partizanų kovas, kiti apie tolimesnius laikotarpius bei įvykius.

Kadangi pirmiesiems dviems tomams medžiaga dar tebebuvo ruošama, o trečio tomo "Lietuvos gyventojų didžiųjų trėmimų" autorius Eugenijus Grunskis susirgo, todėl, nenorint apvilti knygų pasirodymo nekantriai laukiančių prenumeratorių ir aukotojų, apsispręsta pirmiausiai leisti šį dokumentų rinkinį, kuriam medžiaga jau buvo sukaupta ir gulėjo Lietuvos istorijos institute. Kad nesudarytų vaizdas, jog ši knyga yra pirmasis tomas, buvo sustarta jų nenumuoti.

Čia ir įvyko klaida, sulaukusi kritiškų visuomenės pastabų, nes "be eilės" pasirodęs rinkinys išėjo be numatyto, taip pat iš anksto sutarto, platesnio dokumentų paaiškinimo ir pažymėtas pirmuoju numeriu. Klaida aiški, tačiau ji ne iš blogos valios.

Rinkinyje pateikiami ne kokių nors autorių trėmimų aprašymai, bet tik dokumentai, kuriais pati Sovietų Sąjunga pripažįsta Lietuvos gyventojus į Sibirą trėmusi ir ten nežmoniškomis sąlygomis laikiusi. Rinkinys – dokumentinis liudijimas Maskvos plano ir pastangų naikinti lietuvių tautą. Tai yra jo tikslas. Dokumentai jokiū būdu neišsako tremiamųjų visų pergyvenimų, skriaudų, sielvarto, kančių. Visa tai bus išryškinta ir smulkiai parašyta kituose tomuose pagal numatytą ir anksčiau skelbtą planą.

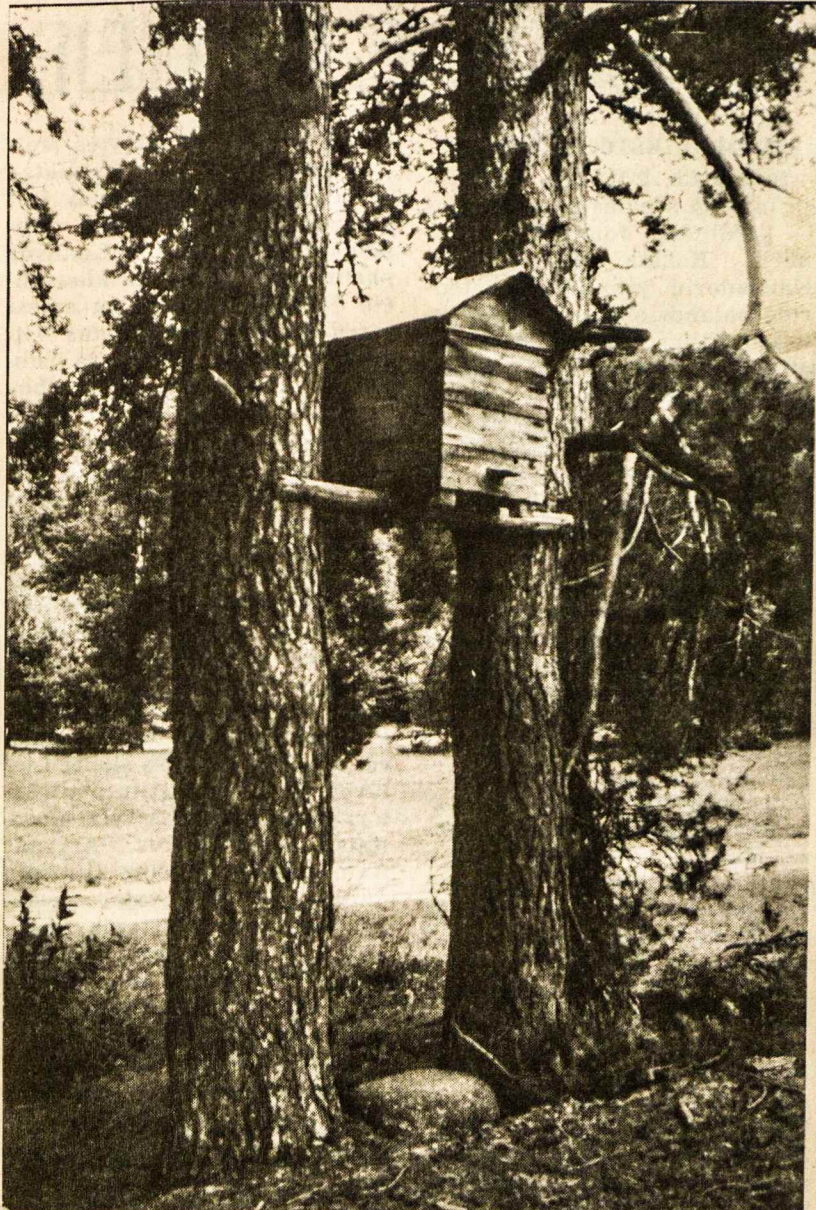
Apgailėstaujame klaidas. Knygos pradžioje reikėjo išsamiai paaiškinti apie dokumentus, reikėjo ją gerai peržiūrėti prieš spausdinimą. Juk iš dabar viešumai atidengtų ir rinkinyje pateiktų dokumentų jaunesniam skaitytojui ir kitataučiai visiškai neaišku, kas yra knygoje minimas antisovietinis elementas, banditas, buožė, fašistinis nacionalistas, kontrrevoliucionierius, kas tie liaudies susirinkimai ir kas tie lietuvių tautos budelių parinkti liudytojai, kurie susirinkimuose trėmus gyvė.

Sutinkame su pozityvia knygos kritika ir ją vertiname.

Todėl artimiausiu laiku PLB valdyba išleis šio dokumentų rinkinio papildytą antrą knygą, kurioje bus paaiškinta dokumentuose naudojama sovietinė kalba, slypinti sovietinė propaganda ir melas. Taip klaida bus pataisyta ir išėjusiam dokumentų rinkiniui keliami klausimai bus atsakyti.

Suplanuotas "Lietuvos kovų ir kančių istorijos" rašymo ir leidimo darbas yra didelis ir svarbus. Kad ateityje visuomenė būtų tikra dėl tomų kokybės ir reikiamų įvertinimų, kad tokios klaidos nebesikartotų, į talką kviesime daugiau išeivijos mokslininkų, įtrauksime į darbą daugiau išeivijos žmonių ir Lietuvos bei išeivijos politinių kalinių bei tremtinių atstovus. Pasaulio lietuvių bendruomenės valdyba tikisi, kad lietuvių visuomenė šį darbą supras ir remis.

PLB valdyba

Tokių avilių, įkeltų į medžius miško pakrasty, šiandien bematysi nebent Dzūkijoje

Nuotr. D. Melišno

Pareiškimas visuomenei

Lietuvių politinių kalinių s-gos surengtoje vakaronėje š.m. balandžio 15 d. Čikagoje, Jaunimo centre, dėl išleisto Pasaulio lietuvių bendruomenės ir Lietuvos istorijos instituto pirmojo tomo "Lietuvos kovų ir kančių istorijos", nutarimų komisijos iš vakaronės dalyvių pasisakymų išvados:

1. Padaryta didelė klaida, parenkant knygos autoriais žinomus Lietuvos istorijos duomenų klastotojus;

2. Brutalus masiniai trėmimai knygoje pavaizduoti kaip labai humaniški gyventojų iškeldinimai į Sovietų Sąjungą. Lietuvos tremtinių skaičius tendencingai keleriopai sumažintas.

3. Reikia tuoj pat sustabdyti šios knygos platinimą ir su laikyti išleidimą svetimomis kalbomis.

4. Sulaikyti tolimesnį šios knygos serijos "Lietuvos kovų ir kančių istorijos" parengimą ir leidimą.

5. Lietuvos istorijos instituto ir Pasaulio lietuvių bend-

ruomenė turėtų atsispręsti partizanų, tremtinių, politinių kalinius bei visą lietuvišką visuomenę už šios knygos išleidimą.

6. Aukotojams pageidaujant, turėtų būti grąžinti pinigai.

7. Lietuvių fondo paskirta ir įteikta \$10,000 auka turėtų būti grąžinta atgal į Lietuvių fondą.

8. Lietuvos genocido istorijai paruošti turėtų būti sudaryta redakcinė kolegija, tariantis su Lietuvos politinių kalinių sąjungos istorijos sekcijos ir išeivijos istorikais.

Nutarimų komisija:

Jonas Dainauskas,
Edmundas Jasūnas,
Leonas Kriaučiūnas,
Pilypas Narutis,
Kazys Pemkus,
Stasė Petersonienė,
Povilas Vaičekauskas

• Mirtis yra tada prasminga ir graži, kai ji ne mirčiai, o gyvenimui skirta. Kada tauta prieina tokią lemtingą kryžkelę: išlikti ar žūti, tauta turėtų pasirinkti gyvenimą, ne mirtį. (J. Aistis)

Tautos paveldą saugojant

GERBIAMAS LIETUVOS KULTŪROS RĖMĖJAU!

Prašome labdaros keliu paremti paveldo draugijos "Atmintis" veiklą. Ji rūpinasi tautos praeities, ypač rezistencinio paveldo, išsaugojimu: renka, kaupia ir skelbia kultūrines bei politines rezistencijos palikimą (laikraščius, atsisaukimus, dienoraščius, atsiminimus, eilėraščius, apsakas, romanus), rengia seminarus, parodas, minėjimus, kitus kultūros ir mokslo renginius. "Atmintis" yra nesiekianti pelno visuomeninė organizacija, išlaikoma išeivijos ir Lietuvos respublikos piliečių aukomis. Draugija pradėjo veiklą nuo 1990 m. lapkričio 18 d. Lietuvos teisingumo ministerijos įregistruota 1993 m.

1994 m. "Atmintis" numato išleisti:

1. Buv. polit. kalinio S. Jameikio atsiminimus "Traukinys rieda į nebūtį" (apie 6000 Lt).

2. Buv. polit. kalinio Juozo Gražulio kūrybą: tris poezijos rinkinius (20.000 Lt).

3. V. Markevičiaus "Rainių miškelio raudas". Leidinys bus gausiai iliustruotas nuotraukomis (10.000 Lt).

Be to, leidžiami įžymiųjų kultūros veikėjų spaudiniai. Su mūsų veikla galima susipažinti Kaune, Būgos 37 (susitarus telefonu 202147 arba 223406).

Būsime dėkingi sulaukę pamos.

Liudas Dambrauskas,
Rezistencinio paveldo bendrininkas
"Atmintis" pirmininkas

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)

Priima pacientus pagal susitarimą

Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Naujas pagerintas patarnavimas

Siuntinių ir JAV dolerių pristatymas
nuo durų iki durų jūsų giminėms

LIETUVOJE
V.I.M. PARCEL
EXPRESS Inc.

Naujas adresas: 2100 Bloor St.W. nr. 6A,
Toronto, Ont. M6S 4Y7.

Telefonas (416) 604-8311

Mūsų agentai:

Rainbow Printing
73 Ontario Rd., Welland,
Ont. L3P 5C2
tel. (416) 732-2117

Anna Kusyj,
40 Facer St., St. Catharines,
Ont. L2M 5H5
tel. (416) 937-1385

Europe Meat & Deli,
359 Carlton St., St. Catharines,
Ont. L2N 1C2
tel. (416) 934-9334

Hamilton Travel,
764 Barton St., Hamilton,
Ont. L8L 7W2
tel. (416) 549-4149

Panorama Travel Agency, 363 Vine St.,
St. Catharines, Ont. L2M 4T9
tel. (416) 646-9909

Mes taip pat siunčiame naujus ir padėvėtus automobilius į Lietuvą
Nemokamas siuntinių paėmimas iš namų

Welcome to Vilnius.
We fly you there
7 times per week.

Lufthansa has daily flights from 5 Canadian gateways to Germany. From there, convenient same day, non-stop connections to Vilnius, 7 times per week.

So, if you are in a hurry to get to Lithuania, nobody flies you there more often. For information call your travel agent or 1-800-56-FLY-LH (in Toronto 368-4777).

Lufthansa

Lufthansa is a participant in the Canadian Plus Mileage Program.

LAISVOJE TĖVYNĖJE

ADOMO JAKŠTO SPAUSTUVĖ

Balandžio 4-11 d.d. Lietuvoje lankėsi svečias iš Vokietijos — kardinolas Joachimus Meisneris, Koelno arkivyskupas. Kaišiadorių vyskupijos katedroje balandžio 5 d. jis koncelebravo Mišias su jį iš Vokietijos atlydėjusiu lietuvių katalikų mišijos vadovu prel. Antanu Bunga ir pačios Lietuvos dvasiškijos atstovais. Mišios buvo susietos su Prel. Adomo Jakšto naujos spaustuvės katalikiškai literatūrai atidarymu Kaišiadoryse. Jose dalyvavo ir Lietuvos ministeris pirm. Adolfas Šleževičius. Kanados akcinės bendrovės "Statyba" direktorius Kazys Stankus simbolinį naujos spaustuvės raktą įteikė jos šeiminiškams. Kardinolas J. Meisneris, perkirpęs juostelę, pašventino spaustuvę ir joje pastatytą medinę skulptūrą lietuviams knygnešiams. Kaišiadorių vysk. Juozas Matulaitis Lietuvos vyskų konferencijoms vardu padėkojo visiems šios svarbios statybos remėjams — Lietuvos vyriausybei, jos dabartiniam ministrui pirm. A. Šleževičiui, Vokietijos "Kirche in Not" organizacijai, JAV, Kanados, Vokietijos, Austrijos vyskų konferencijoms, Kanados lietuvių katalikų centrui Toronte, užsienio lietuviams bei jų organizacijoms ir užsienyje gyvenantiems lietuvių katalikų kunigams. Iš Vokietijos gautus spaustuvės įrenginius jau montuoja vokiečių firmų atsiųsti specialistai. Koncertą kardinolui J. Meisneriui surengė Kaišiadorių Kristaus Atsinaujinimo šventovės choras.

LUKŠOS VARDAS MOKYKLAI

Trečioji vidurinė Garliavos mokykla jau pavadinta partizanų vado Juozo Lukšos vardu. Jis vadovavo Kauno miestą ir apylinkes apimančiai Lietuvos partizanų Tauro apygardos Birutės rinkinei. Juozas Lukša su Kaziu Pypliu, žuvus trims palydovams, 1948 m. kovo mėnesį per Rytprūsius pasivertė į Dancigą ir iš jo atvyko Stockholm. Jie atvežė lietuvių katalikų laišką popiežiui Pijui XII, daug dokumentinės medžiagos išeivijos lietuvių vadams. Laukdamas grįžimo Lietuvon, J. Lukša Juozo Daumanto slapyvardžiu parašė knygą "Partizanai už geležinės uždangos". Jos angliską versiją "Fighters for Freedom" išleido Stepo Zobarsko leidykla "Mandland Books" Niujorke. Partizanų vadas J. Lukša, grįžęs Lietuvon tęsti kovos, 1951 m. rugsėjo mėnesį žuvo už devynių kilometrų nuo Garliavos tarp miškų esančiame Pabartupio kaime. Jo žuvimo vietą, pakeitusioje nesurastą kapą, dabar pastatytas lietuviškas kryžius.

PIRMAS TOKS ATVEJIS

Garliava jau turi Lietuvos partizanų vado Juozo Lukšos gatvę. Tačiau jo vardo suteikimas vidurinei mokyklai yra pirmas toks atvejis dabartinėje Lietuvoje. Sovietinės okupacijos metais Maskvos siekiams tarnau-

vusios partizanės Marytės Melnikaitės vardas buvo suteiktas Zarasų vidurinei mokyklai. Iniciatyvos Garliavos III-ją vidurinę mokyklą pavadinti Lietuvos partizanų vadams priklausančio Juozo Lukšos vardu ėmėsi jos direktorius Vidmantas Vitkauskas, kuris taipgi yra istorikas ir Kauno rajono tarybos pirmininkas. Šiai idėjai mokinių tėvų ir pedagogų susirinkime pritarė ne visi. Jų eilėse buvo nusiteikusių prieš Lietuvos partizanų arba nieko negirdėjusių apie kažkokį J. Lukšą. Direktoriaus V. Vitkauskas Garliavoje suorganizavo informacinio pobūdžio seminarą. Jame apie savo bendražygį Juozą Lukšą kalbėjo iš Švedijos Gotlando salos atvykęs Jonas Pajausis. Pranešimus apie lietuvių laisvės kovas ir J. Lukšą skaitė Lietuvos istorijos instituto direktorius prof. Antanas Tyla, mokslinis bendradarbis Arvydas Anušauskas, Vytauto Didžiojo universiteto dėstytojai Kęstutis Kasparas ir Vytenis Almonaitis. Kauno rajono valdyba, gavusi pritarimą iš Lietuvos kultūros ir švietimo ministerijos, patvirtino Juozo Lukšos vardo suteikimą Garliavos vidurinei mokyklai.

"PASVALIO SŪRIAI"

Akinė valstybinė įmonė "Pasvalio sūriai" kasmet pagamina apie 3.000 tonų sūrio ir beveik tiek pat sviesto. Didelė dalis "Pasvalio sūrių" įmonės gaminių parduodama olandams ir bulgarams. Juos taipgi mielai perka ir Petrapilyje (St. Peterburge) gyvenantys rusai.

PERLAIDOTI GAIGALAIČIAI

Evangelikų liuteronų kun. dr. Villaus Gaigalaicio (1870-1945) ir jo žmonos Marijos palaikai kovo 21-26 d.d. perlaidoti Elniškės kapinėse. Velionis buvo žymus Mažosios Lietuvos veikėjas, literatas, nagrinėjęs 1573 m. Wolfenbiutelio lietuviškosios postilės fonetiką, morfologiją ir sintaksę, stengėsis išsaugoti lietuvių kalbą Mažosioje Lietuvoje. 1905-39 m. velionis vadovavo evangelikų liuteronų labdaros draugijai "Sandra", redagavo mėnesinį laikraštį "Pagalba". Jo pastangomis Klaipėdoje 1922 m. buvo įsteigta pirmoji lietuviškoji gimnazija, 1930 m. gavusi Vytauto Didžiojo vardą. Velionis kaip docentas ir profesorius 1925-36 m. skaitė paskaitas Kauno universiteto evangelikų teologijos fakultete. Urnas su Villaus ir Marijos Gaigalaicių palaikais pelenais kovo 21 d. iš Breteno prie Karlsruhės išlydėjo giminės, liutovininkų bendrijos "Mažoji Lietuva" pirm. V. Petrakis, klaidėdintis kun. L. Fetingis, Vasario 16 gimnazijos mokytojai ir moksleiviai. Kovo 24-25 d.d. lietuvių su Viliumi ir Marija Gaigalaiciais atsisveikino Klaipėdos evangelikų liuteronų parapijos namuose. Budynės kovo 26 d. įvyko Priekulėje, o kovo 25 d. palaikai iš Priekulės evangelikų liuteronų šventovės nunešti ir perlaidoti Elniškės kapinėse. Atsisveikinimo žodį tarė evangelikų liuteronų vysk. Jonas Kalvanas, kuriam teko studijuoti velionies iniciatyva Kauno universitete įsteigta evangelikų teologijos fakultete. Perlaidojimo dalyviams padėjo iš Vokietijos su savo vyru Helmutu atvykusi velionies dukterėčia Kristina Adams. Klaipėdos universitetas sekančiais metais surengs kun. Villaus Gaigalaicio atminimui skirtą konferenciją. V. Kst.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(Prieš lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

DĖMESIO PENSININKAMS

Alina Žilvytienė, FICB, turėdama 35 metų finansinę patirtį su Bank of Montreal, išėjusi pensijon, paskirta konsultante (Retirement Services Representative – atstovė pensininkų aptarnavimui). JI NEMOKAMA! atliks patarnavimus kaip investuoti RRSP indėlius. Sulaukus 71 metus indėliai iš RRSP turi būti išimti tolimesniam investavimui į RRIF. Su malonumu pagal susitarimą patarnausiu jūsų namuose. Skambinti **Alinai Žilvytienei tel. (416) 679-4578 Hamiltone.**

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

Turi patarnavimą pristatyti jūsų artimesiems maisto kompleksus, sudarytus Lietuvoje. Pristatymas į namus nuo 5 iki 14 dienų nuo jūsų čekio gavimo. Atsiųsime jums pasirašytą pakvitavimą Lietuvoje.

SIUNTINYS nr. 12

Dešra rūkyta	2 kg	Medus		1 kg
Sūris olandiškas	1 kg	Aliejus		2 lt.
Miltai	4 kg	Sviestas		250 gr
Cukrus	4 kg	Silkės marinuotos		360 gr
Ryžiai	2 kg	Kava tirpstanti		100 gr
Kruopos perlinės	2 kg	Asperinas (ASA 325 mg.)		200 tabl.
Makaronai	1 kg			

Kainos ir produktų sudėtis gali keistis kas 3 ar 4 mėnesiai, atsižvelgiant į Lietuvos rinkos kainas. Rašykite arba skambinkite dėl pilno sąrašo maisto komplektų.

Diplomatinis susitikimas tarp Lietuvos ir Bolivijos iškilmingo akto metu Caracas, Venesueloje, 1994 m. sausio 12 d. Bolivijos ambasadorė LYDIA GUEILER DE TEJADA ir Lietuvos ambasadorius dr. VYTAUTAS ANTANAS DAMBRAVA

PRANEŠIMAS IŠ VENEZUELOS

Pastangos pagyventi veiklą

JULIUS VAISIŪNAS

Didįjį Šeštadienį, balandžio 2 d., Venesuelos lietuvių grupė surengė susikaupimo valandą, pradėtą malda ir Lietuvos operos solistės Aušros Čepulkauskienės pagiedota "Ave Maria". Išklausa "Kristaus Kančia", kurią dr. Vytautas Dambraiva Miunchene paruošė "Amerikos balso" lietuvių tarnybai lygiai prieš keturiasdešimt metų. Tekstas paimtas iš evangelijų ir lydimas atitinkama Bacho muzika bei garsiniais efektais. Programa baigta šiais dienai pritaikyta giesme.

Po susikaupimo valandos buvo apžvelgiama parapijinė veikla. Ambasadorius dr. Vytautas Dambraiva pranešė, kad vizitavęs Tėvų Saleziečių viršininką, kuris sutikęs leisti Tėvų Josė Modenai dirbti su lietuvišiais. Buvo svarstomas reikalas Katalikų misijos tarnyba atgaivinti naujomis jėgomis, pristatant kandidatus patvirtinti lietuvių sielovados vadovui išeivijoje vyskupui Pauliui Baltakiui, OFM.

Taip pat buvo reiškiamas rūpestis dėl nutautėjančio ir nureliginėjančio Venesuelos lietuvių jaunimo. Apgailestautą, kad į Vasario 16 gimnaziją siųsti mokiniai, grįžę iš Vokietijos, nusisuko nuo bendruomenės ir rūpinasi tiktais savo reikalais. Išėjusį laiką veikusios, dukart steigtos lietuviškos mokyklos Caracas ir Maracay miestuose jau seniai užsidarė, nes domėjimasis lietuvių kalba išblėso. Bendruomenė yra susvetimėjusi. Kalbėjusiųjų pirštams buvo nukreiptas į tėvus, kurių didžiausias rūpestis buvo ir tebėra vaikus įtvirtinti Venesueloje, nesidomint Lietuva. Laimei buvo ir gerų išimčių. Dėka jų tautinis ir religinis gyvenimas davė vaisių. Susipratę rėmė ir rezistencinį darbą, skirtą Lietuvos laisvinimui ir nepri-

HAMILTON TRAVEL BUREAU,
764 Barton St. E., Hamilton, Ont. Reg. 1035989. Tel. 549-4149 arba 549-4140. Sutvarkome keliones į Lietuvą ir iš Lietuvos. Besilankančiams Kanadoje duodame sveikatos draudą. Pristatome jūsų pačių sudarytus siuntinius į Lietuvą. Pervežame autobusų keleivius į Montrealį ir iš Montrealio.

Knygų rišykla "SAMOGITA"
meniška įrūša knygų bei žurnalų.
A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (416) 625-2412

Century 21 OFFORD REALTY LTD.

Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Pardavodai, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ukus, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į **Angele Salvaitytę, B.A.,** pirmą ir pardavimo atstovę. Ji mielai jums patarnaus. Darbo tel. (705) 429-2121 ar (705) 445-5640 namų tel. (705) 429-6428

Hamilton, Ontario

TRADICINIS ZUKIŲ BALIUS, rengtas Medžiotų-žuklautojų klubo Giedraitis valdybos, 1994 m. balandžio 16 d. Jaunimo centre, praėjo geroje nuotaikoje. Vakarą pradėjo klubo pirm. J. Stankus, pasveikindamas visus ir primindamas, kad Londono choras "Pašvaiste" švenčia savo veiklos dešimtmetį ir per tą 10 metų laikotarpį Hamiltone dainavo 4 kartus. Klubo nariai buvo apdovanojami taurėmis už 1993 m. laimėjimus medžioklėje, žuvavime ir šaudyme. Po to "Pašvaiste", vadovaujama muz. Andriaus Petrašino, jn., atliko programą. Solo dainavo Dana Adams ir Mirga Bendoraitienė, duetai – Mirga Bendoraitienė ir Gražina Petrauskienė. Tarp dainų buvo įterpti kupletai, skirti medžiotams ir žvejams, žodžiai V. Staškūnienės. Pajavinta ir sceniniai vaizdėliai apie skrydį į mėnulį ir Palangos gražuoles. Vaizdelius paruošė Dalia Andrušionytė-Armstrong. Meninė programa buvo gerai paruošta. Hamiltoniečiai dėkingi Londono "Pašvaistės" chorui, o ypač choro pirmininkei bei muzikos vadovei G. Petrauskienė. Po koncerto visi vaišinosi karšta žvėrienos vakariene, kurią pirmą kartą klubui paruošė Danutė ir Bernardas Mačiai ir jų padėjėja K. Geležinienė. Klubas jiems nuširdžiai dėkoja už įdėtą darbą. Po gardžios vakarienės prasidėjo lanksmoji dalis – šokiai, grojant Vaelovo Povilonio orkestrui iš Toronto. Pasilinksminimas buvo pajavintas laimės staliukų loterija. Staliukus aukėjo: dr. R. Giedraitis, Highway 6 garo savininkas A. Svila, D. B. Mačiai – "Catering service" savininkai ir klubo valdyba. Visiems sukausiems staliukus nuširdus atė. E. Bajoraitienės skoningai išpuoštoje salėje svečiai pakilioje nuotaikoje leido vakarą. Jų buvo atvykusių iš Delhi, Toronto bei Londono. Klubo valdyba nuširdžiai dėkoja visiems talkininkams, prisidėjusiems prie šio pobūvio rengimo bei pasisekimui. Ypač didelę padėką visiems svečiams, parėmusiems klubo veiklą. J.P.

SPORTO KLUBAS "KOVAS" dėkoja už paramą: Hamiltono Medžiotų-žuklautojų klubui Giedraitis, Kanados lietuvių fondui, Aušros Vartų parapijai, o ypač Hamiltono kredito kooperatyvui "Talka", kuris kasmet skiria stambių pinigų sumą sportinei veiklai. Neturint savo salės labai daug kainuoja patalpos krepšinio treniruotėms. Siem neturintys visoms krepšinio komandoms uniformos. 1994 m. balandžio 24-25 d.d. Klivlande įvyko Š. Amerikos lietuvių jaunųjų krepšinio pirmenybės, kuriose dalyvavo 18 komandų, keturiomis amžiaus grupėmis iš įvairių vietovių. Daugiausia laimėjimų iškovojo mūsų "Kovas": 3 – pirmąsias, 1 – trečią vietą. Komandoms vadovavo: A. Šeštokas, V. Stukas ir R. Kybartas. Sekančiose varžybose gegužės 27-28 d.d. Detroito, Hamiltono "Kovas" taip pat ruošiasi dalyvauti. A.G.

KLB Rodney apylinkės valdyba rengia

Motinos dienos minėjimą

1994 m. gegužės 8, sekmadienį, 3.30 v.p.p.,

tuojau po lietuviškų pamaldų

RODNEY LIETUVIŲ NAMUOSE.

Programoje: paskaitininkas D. Ciparis.

Meninę dalį atliks V. Ramanauskas vadovaujama grupė "Viltis"

Po minėjimo – kavutė.

Rengėjai

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki 2.50%
santaukas 2.00%
kasd. pal. taupymo s-ta 1.50%
90 dienų indėlius 4.75%
1 m. term. indėlius 6.00%
1 m. term. ind. mėn. pal. 5.50%
3 m. term. indėlius 6.50%
5 m. term. indėlius 7.50%
RRSP ir RRIF (pensijos) 2.50%
RRSP ir RRIF 6.00%
RRSP ir RRIF ind. 3 m. 6.50%
RRSP ir RRIF ind. 5 m. 7.50%

IMAME UŽ:
asmenines paskolas 12.25%
nekl. turto pask. 1 m. 8.00%
nekl. turto pask. 3 m. 10.00%

Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV LB Los Angeles apylinkės narių susirinkimas kovo 27 d. įvyko Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėje. 1993 m. veiklos pranešimą padarė valdybos pirm. Liuda Avizonienė. Pagrindinis dėmesys teko pernai rudenį surengtoms lietuvių dienoms, kurios buvo susietos su Los Angeles ir Kauno miestų broliškais ryšiais. Apie šias sėkmingas pastangas kalbėjo architektas Rimas Mulokas ir Donatas Empakeris. Buvo pasidžiaugta finansine Los Angeles miesto parama, Lietuvos imonių ir menininkų įsijungimu, padidinusi lietuvių dienų svorį. D. Empakeris, jau keletą metų vadovavęs lietuvių dienų ruošos darbams, pabrėžė, kad dabar jaučiamas nuovargis. Tad gal būtų geriau vienerius metus atsisakyti šio tradicinio renginio, surasti naujų jėgų ir idėjų. Planuotą naujos valdybos rinkimų buvo atsisakyta, joje sutikus pasilikti pagrindiniams dabartiniais nariams — pirm. Liudai Avizonienui, sekr. Stasei Šimoliūnienei ir ižd. Danutei Moors. Valdyba papildyta tik keliais naujais nariais.

Australija

Džylongo (Geelong) lietuvių sąjungos klubo narių susirinkimas 1993 m. spalio 17 d. įvyko lietuvių namuose. Palikta ta pati valdyba, tik iš jos pasitraukiantį V. Čerakavičių pakeitė naujai išrinktas V. Mačiulis. Pasiskirsčiusią pareigomis valdybą sudarė: pirm. J. Gailius, vicepirm. J. Medelis, vicepirm. mininkės moterų reikalams I. Gailiuvienė ir M. Malinauskienė, sekr. Birutė Gailiūtė-Liebich ir ižd. V. Mačiulis.

Kovo vienuolikąjį Hobarto lietuvių Tasmanijos saloje atšventė kovo 13, sekmadienį. Ką dangi lietuvių ten neturi savo kapeliono ir lietuviškų pamaldų, Mišias vietinėje australų parapijoje Glenorche atnašavo kun. Michael Delaney, priminęs visiems savo parapijiečiams Lietuvos nepriklausomybės atstatymo šventę. Lietuviška Marijai skirtą giesmę, pasinaudodamas garsintuvu, sugiedojo dalyvavimą Mišiose suorganizavęs Ramūnas Tarvydas, mažai tesilaikęs paramos iš grupėje sėdėjusių lietuvių.

Britanija

Šv. Kazimiero minėjimą lietuvių klube kovo 5 d. surengė Mančesterio lietuvių katalikų bendrija. Paskaitą apie šio vienuolio Lietuvos šventojo gyvenimą skaitė Arkadijus Podvoiskis. Šiai progai pritaikytus eilėraščius deklamavo V. Bruzgis ir programai vadovavęs V. Bernatavičius.

Prisikėlimo Mišias Vėlyku rytą Londono lietuvių Šv. Kazimiero šventovėje atnašavo svečias iš Lietuvos kun. Leonas Leščinskas, MIC. Jis yra Marijonų vienuolijos rūmų administratorius Marijampolėje. Šv. Kazimiero šventovė Londono buvo pilna į Prisikėlimo apeigas susirinkusių tautiečių ir svečių iš Lietuvos. Vėlyku rytą oras buvo šaltas. Pamaldų dalyvių nelaukė joks šven-

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Pirmoji lietuviška siuntimo bendrovė Kanadoje KAIRYS BALTIC EXPEDITING, INC.

Žemos kainos, garantuotas pristatymas į namus.
\$1.20 kg laivu arba \$7.00 už kubinę pėdą. Oro linija \$5.50 kg
Siuntinių pristatymas laivu ar lėktuvu vienam adresatui iki 50 kg tik \$14
* Skambinkite dėl mūsų kubinių dežių
* Galime siuntinius paimti iš jūsų namų
* Iš toliau siųsti per U.P.S.

Pristatom JAV dolerius į rankas 4% plus pristatymas
Siunčiant daugiau kaip \$2,000.00 tik 3% plus pristatymas
* Siunčiant palikimus arba didesnes sumas yra nuolaida. Taip pat galime nuvežti į Lietuvą ir Lietuvoje sutvarkyti pas notarą
* Jums važiuojant į Lietuvą Ilgėsiam laikui galime Jums persiųsti pensijos pinigus.

Prieš atvažiuojant ar dėl smulkesnių informacijų skambinkite:
Hamiltono rajone Bernardas ar Danutė Mačiai (905) 632-4558
Mississaugos ir Toronto Algis ir Milda Trumpickai (905) 822-1827
Delhi, Londono Andrius ir Gertrūda Usvaltai (919) 773-8007
Fort Erie Danguolė ir Don French (519) 871-1799
Montrealyje Leonas ir Genė Balaišiai (514) 366-8259
Genė ir Vytas Kairiai, 517 Fruitland Road, Stoney Creek, Ontario L8E 5A6
Tel. (905) 643-3334 FAX (905) 643-8980

Lougheed's Limited
šeima ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaucia kitus"

Sudbury Ontario

Laukiame jūsų paramos!

Popiežiškosios Šv. Kazimiero kolegijos-seminarijos Romoje metinis krepimasis į visuomenę

MIELI KOLEGIJOS GERADARIAI, DRAUGAI,

Kolegija yra svarbus ir gyvas lietuvių dvasinis centras Romoje. Tai galėjo įvykti ne vien dėl čia dirbančių asmenų pasišventimo, bet ir dėl mūsų bičiulių-geradarių dvasinės bei medžiaginės paramos ir pritarimo. Jie suprato Kolegijos vaidmenį ir prasnę krikščionybės centre ir visokeriopai Kolegiją rėmė. Todėl reiškiamė nuoširdžią padėką ir pagarbą visiems, kurie pasitikėjo Kolegija ir taip pat tiki tolimiesniu jos vaidmeniu Lietuvos labui Dievo planuose.

Paskutiniai metai pilnai įprasmino įsteigimo visas praėityje padarytas aukas dėl Kolegijos ir išlaikymo Romoje. Šios įstaigos vadovybė, Dievo įkvėpta, Šventojo Sosto laiminama, pradėjo ruošti dvasiniam Lietuvos atgimimui dar gerokai prieš Lietuvos oficialų valstybės atstatymą. Ilgai prisiminsime tą istorinę, pilną baimės 1991 m. rugpjūčio 19 pučo dieną, kai pirmąjį lietuvių klierikų ir kunigų (20) studentų autobusui dar sovietų sargyba leido pervaziuoti Lietuvos-Lenkijos sieną 1991-1992 akademiniams metams į Romą.

Reiškiamė nuoširdžią padėką tuometiniam Lietuvos episkopatui už drąsą bei visapusišką bendradarbiavimą. Dėkojame taip pat Amerikos episkopatui ir jo specialiam komitetui (kuriam vadovauja nuoširdus Kolegijos draugas prel. dr. Jurgis Šarauskas) už pritarimą tam žygiui ir už medžiaginę paramą iki šios dienos.

Jaučiame Dievo palaimą ir už jį dėkojame. Su didele viltimi ir pasitikėjimu žiūrime ir į Kolegijos tolimesnę misiją bei jos vaidmenį mūsų Bažnyčiai ir tautai. Australijoje, Pietų Amerikoje, Europoje, Š. Amerikoje ir kitur lietuvių kunigų skaičius kasmet mažėja. Jau dabar jaučiamas didelis jų trūkumas. Esam tikri, kad Kolegija bus reikalinga ir ateityje. Kur kitur, jei ne čia, Lietuvos episkopatas galės paruošti lietuvių kunigus mūsų misijoms – kolonijoms už Lietuvos ribų?

Todėl ir šiais metais kreipiamės į lietuvių visuomenę su trimis prašymais: 1. maldos, 2. išmaldos ir 3. solidarumo.

1. Be maldos ar "Tėvas siųs darbininkų į Sūnaus vynuogyną?" Kviečiam todėl jungtis su Šv. Tėvu ir visa Bažnyčia, prašant daug ir šventų kunigų, ypač Lietuvai.

2. Be medžiaginės paramos (išmaldos) ši įstaiga nepajėgs tinkamai paruošti tų Tėvo siunčiamų darbininkų į Kristaus vynuogyną Lietuvoje ir išeivijoje. Kviečiam paremti savo auka šią seminariją (Kolegiją), esančią krikščionybės centre pagal savo išgales.

3. Be konkrečių asmenų solidarumo nebus medžiaginės paramos. Laikas, amžius, sveikata ir naujos politinės bei ekonominės sąlygos negailestingai retina Kolegijos geradarių gretas. Kviečiam todėl išeivijos lietuvių užimti tas retėjančias gretas, tapti mūsų geradariais. Šis yra MŪSŲ METINIS GERADARIŲ VAJUS. Iš savo pusės mes pasižadame atsiliepti visiems savo labdariamams nuolatine malda.

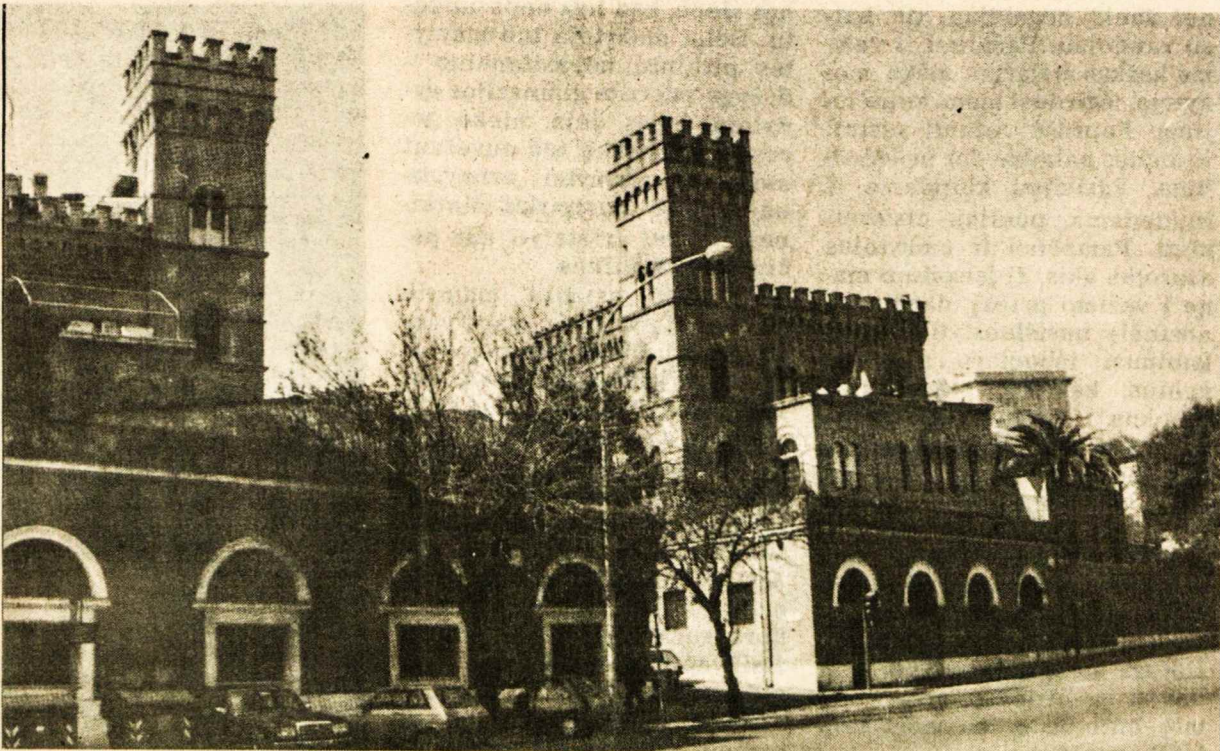
Kolegijos vadovybės ir studentų vardu reiškiu nuoširdžią padėką, visiems Kolegijos geradariams, privatiems ir organizacijoms (vyčiams, Šv. Kazimiero gildijai, lietuviškos parapijoms, vienuolynams...) už mums parodytą solidarumą, už moralinę, dvasinę bei medžiaginę paramą. Ir šiais metais su didele viltimi tikimės sulaukti daug NAUJŲ KOLEGIJOS DRAUGŲ BEI GERADARIŲ. Jie yra mums ženklas, kad Dievo Apvaizda laimina mus ir mūsų darbus.

Su pagarba ir dėkingumu,
prel. Alg. Bartkus, rektorius

Čekius galite rašyti ir siųsti: Pontificio Collegio Lituanico, c/o Mons. Alg. Bartkus, 00182, Roma, Italia. Amerikoje, jei norite nurašyti nuo mokesčių: St. Casimir's Guild, c/o Mrs. Ann Wargo, 125 S. Morris Str., St. Clair, PA 17970, USA.

Vasario 16 minėjimas Klivlande buvo atidarytas su JAV ir Lietuvos himnais – giedojo solistė V. BLUOŽYTĖ-MULIOLIENĖ, akomp. R. BANDZIENĖ

LIETUVIŲ ŠV. KAZIMIERO KOLEGIJOS Romoje pastatai, kur gyvena ir ruošiasi kunigystei Lietuvos bei išeivijos kandidatai ir gilinantieji studijas kunigai

PASTABOS IR NUOMONĖS

“Ar mes lietuviai, ar ne...?”

Atsiliepiant į kai kurių abejones dėl mūsų pavardžių bei tautybės

“TŽ” 1994 m. 13 nr. buvo išspausdintas Stasio Prakapo laiškas, kuriame jis abejoja, ar iš Lenkijos atvykę lietuviai iš tikrųjų lietuviai (“ar jie lietuviai, ar...?”), nes jie vartoja “mozūriškus” vardus ir pavardes.

Sprendžiant iš laiško turinio, atrodo, kad žmogaus tautybę lemia vien tik jo vardas ir pavardė. Viskas labai paprasta ir aišku – tavo pavardė lietuviška – reiškia esi lietuvis, bet jeigu ji skamba nesvarbiai lietuviškai tai, nesvarstant, kokia yra to priežastis, lengviausia yra skiltelėje “tautybė” tiesiog nupiešti klausuką. Ar iš tikrųjų taip turėtų būti daroma?

Ne kartą jau teko mums, iš Lenkijos į Kanadą atvykusiems lietuviams, susitikti su priekaištais dėl mūsų sulenkintų vardų ir pavardžių, o kartais net (kaip šio laiško atveju) dėl tos priežasties buvo abejota mūsų lietuviškumu. Pasiūduodamas “įkvėpimu”, kurį įgavau perskaitęs šį laišką, norėčiau pasidalinti su jo autoriumi ir visais kitais abejojančiais keliomis savo mintimis.

Jeigu kam įdomi tautybės aptartis, siūlyčiau pasižiūrėti į enciklopediją. Trumpai sakant, žmogaus pavardė neatlieka reikšmingo vaidmens priskiriant jį vienai ar kitai tautai. Faktoriai, kurie nulemia jo tautybę, tai gimtosios kalbos mokėjimas, vartojimas ir iš-

laikymas, meilė savo gimtajam kraštui, sutapatinimas paties savęs su tam tikra tauta, jos istorija, kultūra, papročiais ir pan. Tai gal tokiu atveju lietuviai, gyvenantys Suvalkų trikampyje (nes dauguma iš mūsų, išskyrus kelias išimtis, yra iš ten kilę) neišpildo tų sąlygų ir užtat kartis nuo karto atsiranda čia tokių tautiečių, kurie paklausia, ar mes lietuviai, ar ne? Leiskit man keliais sakiniiais priminti to krašto istoriją ypač tiems, kurie bando mokyti mus patriotizmo.

Po I pasaulinio karo Lietuva atgavo nepriklausomybę ir pradėjo atstatinėti savo valstybingumą. Etninės lietuvių žemės, vadina-mos Suvalkų trikampiu, pateko į lenkų okupaciją. Pakeitimą, kurio sulaukė čia gyvenantys lietuviai, galima apibūdinti taip: anksčiau virš jų nuagarį iškeltas caro botagas buvo pakeistas lenkišku. Viena po kitos buvo uždarnos lietuviškos mokyklos, šventovės panaikintos lietuviškos pamaldos, lenkų pasienio kareiviai savo pasilinksminimui apklūdavo ne kartą lietuvišką jaunimą už išgrįstas lietuviškas dainas (o būdavo net ir nužudymų atveju).

Prievarta jiems sulenkinti visi lietuviški vardai, pavardės ir vietovių pavadinimai. Ir taip viena gražų rytą pvz. Pranciškus Krakauskis lenkų administracijos atstovybės paskelbia “linksma” žinią, kad jis tapo Franciszek Krakowski, o pvz. Dalė Vitkevičienė nuo šios valandos bus Dalicia Witkiewicz, o gerb. Galatiltis – pan Golotylec, ir tokiu būdu jie bus artimesni “tobulesnei” ponų lenkų rasei.

Bet ar mūsų seneliai ir proseneliai palūžo ir pasidavė priepaūdai? Jokiu būdu ne. Viena karta įkvėpdavo sekančiai stiprią lietuvišką dvasią. Jeigu vaikams buvo maža motinos pamokymų, tai tėvo rūsti ranka arba ir diržas parodydavo teisingą kelią. Ir jaunimui neateidavo nė į galvą bendraut tarp savęs jokia kita, kaip tik savo gimtąja lietuvių kalba. Jie vartojo ir šiandien vartoja kasdieniniame gyvenime lietuviškus vardus ir pavardes, ir niekas per daug nekreipia dėmesio, kokia “lenkiška versija” įrašyta į jų pasus. Laikui bėgant, jau po II pasaulinio karo, buvo atgaautos lietuviškos mokyklos, o ką tik prieš keliolika metų buvo iškovotos lietuviškos pamaldos Seinų bazili-

koje. Ir visa tai padarė žmonės, turintys “mozūriškai” skambančius vardus ir pavardes. O tos negausios išgamos, kurios ištautojo, buvo išstumtos iš lietuvių visuomenės. Net patiems lenkam neįvyksta per daug abejonių dėl mūsų tautybės. Mes galim būti – kartojant jų žodžius – “prakeikti lietuviai” arba “užsispyrę lietuviai”, bet vis vien lietuviai. Ir labai skaudu yra čia atvažiuoti išgrįsti iš pačių lietuvių klausimą – “ar jūs lietuviai, ar ne?”

Jeigu Suvalkų trikampio lietuviai, nepaisant priepaūdų, pajėgė per tiek kartų perduoti lietuviškus žiburius (ir mes esame to gyvas pavyzdys), tai jau čia Kanadoje, kur žydi demokratija, kur niekas nesistengia nieko nutautinti, neturėtų būti su tuo jokių problemų, ypač, kad visų pavardės švariai lietuviškos, ne “mozūriškos”, ir jau vien tik to turėtų užtekti. Ir va čia... staigmena. Vietiniais jaunimais tarp savęs bendrauja, bet... angliškai, ne lietuviškai.

Savo tėvų gimtąja kalba tenka jiems prabilti tik tada, kai kalbasi su vyresniaisia karta arba retkarčiais su mumis ar su atvykusiais iš Lietuvos, o šiaip... angliškai “patogiiau”. Ir atrodo, jeigu viskas vyksta pačia linkme ir su panašiu greičiu, tai dar už vienos ar dviejų kartų jų palikuonys turės tiek bendro su lietuvių tauta, kiek aš dabar turiu su Afrikos džunglėse gyvenančią pigmėjų gentim. Ir vieninteliu jungikliu tarp jų ir lietuvių pasiliks tik jų gražios, nesudarytos lietuviškos pavardės... bet nieko, nieko daugiau.

Kas yra to priežastis, sunku pasakyti. Gal to jaunimo tėvai, atvykę į Kanadą prieš keliasdešimt metų per greit susipirklo namus, gal “mortičiai” buvo per dideli ir vaikų tautiniam auklėjimui ne liko laiko? O gal buvo visiškai atvirkščiai, gal patalai, į kuriuos guldavo savo vaikus, buvo per minkšti...? O gal tiesiog šiam krašte, nepaisant to ką žmogus bendarytum, atvykėlių tautinė kultūra nepajėgia atsispirti vietiniam anglų kultūros poveikiui? Na, bet už geresnį materialinį gyvenimą kažkokia kaina turi būti užmokėta...

O prie progos galima pastebėti kelis įdomius reiškinius. Stasys Prakapas labai susijaudino dėl mūsų “mozūriškai” skambančių vardų, bet kažkodėl niekas nesirūpina, kai čia pvz. Bronius tam pa Bruno, iš Alydo lieka tik skurdus Al, o Edvardas genialiai sugalvoja, kad patogiau būti tiesiog Ed, o kai kurios pavardės kažkaip nejučiomis pameta lietuviškas galūnes. Na, bet kas ten kreips

Lenkai apie save ir apie mus

Lenkiški Aušros Vartai

Prieš keletą mėnesių laisvųjų (ne buv. sovietiškių) Lietuvos profesinių sąjungų pirmininkė Aldona Balsienė buvo nuvežta į Skaržysko-Kamienna miestelio Vilniaus gatvę.

Lenkijoje leidžiamas savaitraštis “Solidarnosc” 1994 m. kovo 18 d. laidoje rašo:

“Išlipus iš automobilio, nustebinta lietuvaitė buvo tiesiog sukręsta. Būdama 600 km nuo Vilniaus staiga atsirado labai gerai jai žinomoje vietoje. (...) Beveik panaši Vilniaus Aušros Vartų kopija buvo pastatyta Skaržysko-Kamienna miestelyje. Šios nepaprastos vietovės klebonas kun. kanauninkas J. Karbownik pakvietė mane į raštinę, kurioje ant sienų kabėjo jo nuotraukos kartu su Šv. Tėvu Jonu Pauliumi II. Jis yra tas kunigas, kuriame Radomo dieocijos ordinaras vysk. Edward Masterski pavedė atlikti labai sunkų uždavinį – būti šios nepaprastos vietos ‘stabybos

vadovu’. Šiandien darbas jau eina prie pabaigos, taigi vertėtų paklausti apie šios stabybos priežastį ir uždavinį, kurį ji turi atlikti.

— Mes lenkai, esame tauta, kuri ypatingai garbina du Dievo Motinos paveikslus, — sako kun. kanauninkas, — pirmasis jau virš 600 metų yra Čenstakavos Jasna Gora kalne, o ant-rasis, turintis virš 300 metų, yra kaip tik Vilniaus Aušros Vartuose. Pasiiekti Jasna Gorą lenkamis nėra sunku, bet negalime to paties pasakyti apie Vilnių, kuris yra už mūsų rytinės sienos. Žinome gerai kaip visa tai įvyko. Labiausiai buvo skaudu tiems lenkam, kurie turėjo palikti Vilnių, — sako kun. J. Karbownik, — ir būdami išblaškyti po visą pasaulį ilgisi Aušros Vartų Dievo Motinos”.

Toliau savaitraštis rašo, kaip 1988 m. ši stabyba buvo pradėta, kitais metais kardinolo Gulbinowicz pašventinta ir 1992 m. į ją buvo atvežtos šv. Rapolo Kalinausko relikvijos. Čia 5 metus vikaravo kun. D. Stanczyk, kuris dabar jau trečius metus darbuojasi Lietuvoje.

dėmesį į vardus ar pavardes, kai tokiu būdu gali geriau pavykti profesinė karjera ir pagerėti materialinė padėtis, o juk šiam krašte tas svarbiausia, ar ne...?

Kitas iš tokių įdomių reiškinių, tai būtent tas, kad dar ne taip seniai daug kas iš Kanadoje gyvenančių lietuvių važinėjo į Suvalkų trikampį “parsivežt sau žmonas”. Bet nė vienas nepasigabeno lenkaitės, o visi surado darbišias lietuvaites. Ar ir tada buvo tarp jų tokių jaunių, kurie abejojo savo sužadėtinii tautybe? O juk jų pasuose ir vardai ir pavardės buvo lenkiškos. Pasirodo, kad tada tas kažkaip niekam netrukdė, o dabar jau trukdo.

Kai primenamas nesunkus pavardžių sulietuvinimas imant Kanados pilietybę, tai reikalias atrodo daug rimčiau nei Jūs tvirtinat. Visų pirma dauguma iš mūsų atvykę į šį kraštą dar neseniai ir ne visi esame atlaukę atitinkama laikotarpį (bemaž 4 metų), kad galėtumėm prašyti Kanados pilietybės. O norint pakeisti savo pavardę imant Kanados pilietybę, reikia pristatyti oficialų dokumentą su savo originalia lietuviška pavarde. Iš kur mes galim turėti tokį dokumentą, jeigu visi mūsų dokumentai buvo sudaryti Lenkijoje ir lenkų kalba? Jeigu mes norim pakeisti vardus ir pavardes, turim pereiti visą su tuo susijusią procedūrą. Iteikus prašymą, atsakymo reikia laukti bemaž metus laiko, o su tuo susijusios finansinės išlaidos yra taip pat nemažos.

Baigdamas norėčiau dar kartą atkreipti dėmesį tų, kurie abejoja, kad žmogaus vardas ir pavardė įrašyti pase, nors ir svarbūs, bet nėra esminiai dalykai, kurie nulemia jo tautybę. Pavardė, tai tarytum “vizitinė kortelė”, kurią galima pakeist, bet svarbiausia yra tai, kuo žmogus pats save laiko, koks jis yra viduje. O tiems, kurie bando “badyti mus pirštais” vien tik dėl lenkiškai išspausdintų mūsų pavardžių ir abejoja mūsų lietuviškumu, patarčiau gerai susimąstyti ir atsakyti sau į klausimą, ar jie patys užtenkamai tai lietuviškai nusipelnė, ar jų vaikaitė žinos ir ar jiems dar kažkiek rūpės, iš kokio kamieno jie kilę?

Vytautas Vilkelis (arba pagal pasą: Witold Wilkialis)

Kaunietė ponia Balsienė, pamąčiusi šią Aušros Vartų kopiją, buvo nustebinta jos panašumu į originalą, tačiau vilniečiai tuoj pastebėjo, kad yra pastatyta tik kopijėlia, o trūksta keturkampio vartų bokšto, galerijos ir Rossi pastatytos laiptinės. Tuo nepatenkinti yra ir Lietuvos lenkai. Savaitraštis rašo:

“Vilniaus lenkai, kurie čia mus aplanko, — sako kun. kanauninkas J. Karbownik, — dažnai mus klausia: “Argi jūs, statydami Aušros Vartus Lenkijoje, norite pamiršti apie lenkų tautybės Vilniaus gyventojus?”

Bankrotuoja Lietuvos kolchozai

Vilniaus lenkų dienraštis “Kurier Wilenski” 1994 m. kovo 19 d. laidoje rašo:

“Kovo pradžioje įvyko kredito reikaloms (Trakų) rajono komisijos posėdis, dėl kurių varžėsi kelios bendrovės. Bendrovė ‘Pastrevys’ gavo trąšoms pirkti 40.000 litų, kai tuo tarpu bendrovei ‘Paežeris’, kuri stengėsi gauti 50.000 litų, buvo atsakyta neigiamai, nes ūkis nėra tinkamai tvarkomas. Ūkiuose jau trūksta pašarų, melžiamos karvės gauna pašaro bado davinius, o banko sąskaita yra pasyvi — 250.000 litų anksčiau gauto kredito.

Vytas Kasparavičius, buvęs bendrovės ‘Čižiūnai’, kuri pati pirmoji rajone išsiformavo, pirmininkas sako: ‘Reikia blaiviai pažvelgti į padėtį. Nėra paslaptis, kad dėl žemės reformos ydų daug bendrovių anksčiau pateko į žūstančių kategoriją. Praėjusiais metais Čižiūnuose įvyko susirinkimas, kuriame sąžiningai pasakėme, kad neturime pelno ir reikia bendrovę paleisti, kol skolos neviršijo turto vertės. Tada dar kas nors liko individualiems ūkiams. Ateityje yra galimos kitokio pobūdžio bendrovės, kurios remtųsi privačia nuosavybe. Žiūriu į ‘Paežerį’ ir į kai kurias kitas bendroves ir galvoju: argi jie laukia, kad valstybė jiems nurašys skolas, kaip kadaise kolchozams? O kol dar kas nors liko bendroje nuosavybėje, reikia paskelbti bankrotą”.

Dienraštis pastebi, kad ūkininkų streikas, nors ir nepavyko, tačiau jie išmoko be valstybės brangaus tarpininkavimo patys parduoti savo produktus vartotojams, nežūrint to, kad pieno cisternos buvo išvogtos. Anksčiau “KW” yra davęs daugiau bankrotuojančių bendrovių ir kolektyvų, t. y., kitaip pavadintų kolchozų pavyzdžių. Valdantiesiems LDDP partokratams ir kleptokratams sunku yra suprasti, kad privatūs ūkiai yra našesni negu jų proteguojami kolchozai. J.B.

SPACESTUDIO
PRINTING
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

NORDLAND EXPRESS

Nemokamas siuntinių paėmimas

Toronto ir apylinkėse susitarus tel. **535-5000**

Hamilton ir apylinkėse kiekvieną pirmadienį susitarus tel. **1-800-561-3113**

(Tuščias dėžes galite nusipirkti “Talka” kredito kooperatyve, 830 Main St. East)

Wasagoje, Collingwoode, Barrie kiekvieną pirmąjį mėnesio sekmadienį, skambinti tel. **1-800-561-3113**

Windsore, Londone, Delhi kiekvieną antrąjį mėnesio sekmadienį, skambinti tel. **1-800-561-3113**

St. Catharines, Wellande, Niagaroje kiekvieną trečiąjį mėnesio sekmadienį skambinti tel. **1-800-561-3113**

Už pietinės Ontario provincijos ribų

Mes jums siūlome naudotis greitu ir nebrangiu U.P.S. (United Parcel Service) patarnavimu siunčiant savo siuntinius į mūsų sandėlius.

Telefono	Skambinkite
apylinkių numeriai:	U.P.S.
416, 519, 705	1-800-668-7100
613, 514	1-800-465-2876
403, 604	1-800-665-2781

Kainos

Laivu iš Toronto siuntiniai išvežami kas antrą trečiadienį. Siuntinio kainos yra \$7.50 už kubinę pėdą, plius \$15 pristatymas, bet kur Lietuvoje (iki 55 kg arba 120 svarų).

Lėktuvu iš Toronto siuntiniai išvežami kiekvieną šeštadienį 10 v.r. Kaina už kg \$4.25 plius \$15 už pristatymą bet kur Lietuvoje.

Standartiniai maisto siuntiniai

Nordland Express siūlo jums įvairaus maisto siuntinius, pristatomus per dvi savaites. Skambinkite mums dėl kainoraščių.

Nordland Express 1650 Bloor Street West, Toronto, Canada M6P 4A8.

Darbo valandos: 8 val. ryto iki 8 val. vakaro visomis dienomis, išskyrus sekmadienius.

Skyrius: 164 Willowdale Avenue, North York, Ontario

(9 val. ryto iki 6 val. vak. nuo pirmadienio iki penktadienio).

DABAR

perkelkite JAV ar Kanados dolerius į Lietuvą čekiu ar pinigine perlaida

Nordland Express perduoda pinigus — greitai ir saugiai — tiesiai gavėjui ir gauna iš jo perdavimo patvirtinimą. Perkėlimo mokestis — tik 4% plius \$15 už pristatymą.

	JAV dol.	Kan. dol.
Perkėlimo suma		
Perkėlimo mokestis - 4%		
Pristatymas	12.00.	15.00.
Viso		
Siuntėjas:	Gavėjas:	
Tel:	Tel:	

Išrašykite čekį ar piniginę perlaidą **Nordland Express** vardu ir siųskite:

Nordland Express, 1650 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 4A8.

Daugiau informacijų gausite paskambinę tel. (416) 535-5000, FAX (416) 535-5001.

MANO MOKYTOJA

Neišdildomi vaikystės pėdsakai

O. B. AUDRONĖ

(Tėsinys iš praėjusio nr.)

Išsirengėm jau potamsiais atgal ir, artėjant prie Brokaraiščio, mokytoja priminė, kad užsuksime pas jos buvusius šeimininkus. Taip ir buvo. Pa-buvus, pasišnečiavus, aišku, lydėjo mus per kaimą jų sūnus, su kuriuo gal mokytoja kiek akeles merkė, mano mamytės nužiūrėjimu, nes ji lyg ir klausiusi ją patarimo, ar jai tekėti už kaimiečio, ūkininko, ar toliau sau viensypai mokyto-jauti. Dar buvęs ir antras kan-didatas – Viktoras, bet tas jau antroj eilėje, tik kaimiškam pa-sižmonėjimui. Mažai aš tuo rū-pinausi, nors mamytė su dė-diene buvo nutarusios, kad mokytojai neverta su kaimo bernais taip draugauti ar apie vedybas galvoti – jų visai skir-tingi pasauliai, o kaimiečiui reikia stiprių rankų ir vikraus liemens suktis apie visus ūkio darbus.

Šį kartą lydėjo abu – ir Juo-zas, ir gale kaimo netyčia sutik-tas Viktoras. Visi linksmai šne-kučiavo, visi juokavo ir ėjome paežere, ne pagrindiniu keliu. Jie palydėjo pradžioje tik per kaimą dėl šunų, paskui pro di-desnį mišką ir taip atlydėjo net iki mūsų pievų, kur kalbėjosi neatsikalbėdami, o aš, kad ir labai mandagi būdama ir ne-norėdama vienos palikti, arti mūsų namų paežerėj pasakiau, kad aš jau bėgsiu takeliu na-mo, o mokytoja jau neprapuls su dviem, jie palydės ją iki pus-brolio amerikiečio namų, kur ji tais metais gyveno. Vėliau, mums pasistačius ir įrengus naują namą, mokytoja gyveno pas mus. O tuomet buvome dar senajam name, dviem galais, su kamara ir priemene per vi-durį. Tai ilga ilga pirkia, su visomis vaikystės pasakomis ir žavesiu.

Mokytoja prisipratino mane vos atskėlusi į mūsų kaimą, kai perkėlė mokyklą. Ji taip draugiškai susigyveno su buvu-sia gyvenvietė, kad ilgai ne-nutrikis jos draugystė su mo-terimis ir jaunimu. Pirmas di-desnis renginys buvo rudenį, kažkokios šventės metu. Aš, ži-noma, kaip gera mergaitė, pri-valėjau padėti jai ruošoje, min-kyme, kepime, prieskonių tar-kavime ir, žinome, ragavime. Kartą mokykloje pamokų me-tu užėina lietaus debesėlis. Mokytoja kužda man, pasišau-kusi prie stalo, paduodama sa-vo kambarių raktą: „Nubėk, pa-žiūrėk, ar mano miegamoji lan-gas uždarytas, kad nepri-lytų į vidų; be to, palikau blu-zele lauke pakabintą. Būgera, nuimk ir įneš vidun. Aš nega-liu pati eiti visus skyrius pa-likusi“.

Nubėgu, o ten šeimnininkai nepatenkinti, kam mokytoja man patikėjo eiti su raktu į jų namus. Ir vėl man nemalo-nu. Tokiu atveju ir nesinori būti mokytojos mėgstama mer-gaite.

Pirmaisiais metais mūsų kai-mo mokykloje mokytoja rengė vaidinimą. Aš su geriausia drauge Maryte iš Kaibučių, tolma giminaite, vaidinau gražuolę, o Marytė – čigonę, kuri išviliojo iš jos visas bran-genybes savo gražiui sukčiavi-mu. Rengėme sceną. Mokytoja sukvietė, mums padedant, mū-sų kaimo jaunimą, sceną įren-gti, uždangą pritaistyti, papuoš-ti, o pati nuėjo pavakare anks-čiau namo, tikėdamasi, kad viskas bus gražiai baigta. Na, rytą anksčiau atvykusį rado viską kaip buvo vakar paliku-si... Ir čia vėl aš likau kalta.

O buvo taip. Mokytojai išėjus, bernai ėmė aptingti ir, gal nie-kuomet to nedarę, nežinojo kaip pabaigti. Taip nieko ne-pranešė mokytojai, nes ji gy-veno kitame kaimo gale, ėmė ir išsikirstė. Bandžiau bernam sakyti, kad mokytoja sakė taip ir anaip padaryti, bet jie visai nekreipė dėmesio į mano sa-kyką. Taip jaučiausi tarp kūjo ir priekalo, nežinodama nei kaip pasiegti, o dar tas vai-dinimas rūpėjo, ar būsime ge-rai pasirušuosios savo rolėm.

Labai jau nemėgau vaidinti tą gražuolę, kuri taip žiopiai pasiduoda čigonės įkalbėjimui ir daiktą po daikto jai atiduo-da, tikėdamasi šaunaus bernu-želio, kai aš pati dar apie ber-nužėlius nei pagalvoti nepa-galvodavau. Pusbrolis Jurgis

buvo mano geriausias mokslo draugas. Pas juos gyveno ir jo pusseserė iš kito kaimo, toji mano Marytė, su kuria vaidi-nome.

Po to scenos nebaigimo, tiek patyriau iš mokytojos nepasi-tenkinimo, kad nežinojau nei ką daryti. Baigėsi betgi viskas gerai – scena buvo pabaigta mūsų namų sūtelktine pagal-ba. Aš ir vėl malonėje buvau – paskyrė mane su Maryte par-davinėti programas ir bilie-tus. Mūsų kaime niekas pinigėlio tokiem niekam nemėtė. Jei jau vaidinimo žiūrėti su-kviesti, tai žiūrės, pasijuoks, bet mokėti pinigų, kurio nėra, už įėjimą – niekas nesiskubi-no. Mokytoja puldinėjo ir šen, ir ten – visur jau reikėjo bū-ti. Vėl didelis būrys jaunimo ir vyresnių jos gerbėjų bei draugų atžūžė iš buvusio kaimo. Vėl buvo ruošiasi ir daug tal-kos idėta į tą vaišių rengimą, neskaitant jau scenos ir saliu-kės ruošimo. Taip nesisekė mudviem su Maryte bilietus platinti. Mūsųose jaunimas sueidavo pasižioti be pinigų ir be bilieto, o čia buvo ban-doma nauja tvarka, kuri ne-sisekė.

Po viso vakaro buvome pra-šytos sutvarkyti, išardyti, at-statyti vėl klase vietoje salės. Tuomet mokytoja pakvietė pas save likusiuo vaivšm kitą dien-ą. Nusivedžiau kaimynę Anę, šiuo ir tuo buvome apdovano-tos. Man buvo gaila, kad moky-toja rodė kažkokį šaltumą. Šir-delė norėjo pasakyti, kad ma-ne suprastų, kad aš nieko ne-galėjau kitaip padaryti – per mažos jėgos, o vis tiek viską užbaigė mūsų namai savomis jėgomis, be talkos. Pas mus, matyt, šios rūšies talka dar labai naujas dalykas, ir nie-kas nemoka joje dalyvauti, kai nelaukia rugių vainikas ir alutis.

Kaip mes vaidinome? Atvai-dinome, kaip buvome išmoku-sios. Girdėjome publika krykš-tė, juokėsi neišpasakytai. Tai ir buvo tos komedijos tikslas. Pavarasį aš vėl buvau meška, Marytė – laputė gamtos vaizde-lyje. Vaidinome gegužinėje, persirengusios už kadugio. Vai, kaip aš nenorėjau ir tos meškos rolės... Gal aš scenos nemėgau, bet vis reikėjo joje būti, pradedant pirmąja eglu-te, dar tetos Monikos žinioje.

Mokytoja mane permė iš pirmojo mokytojo Čiočio, ku-ris, atvykęs paskutiniam atsi-sveikinimui, užrašė man kny-gelę vardu: „Graži pasakų kny-gelė“. Jo užrašas ranka buvo: „Geriausiai mano antro sky-riaus mokinei... su maloniais prisiminimais. Mokytojas Pe-tras Čiočys“.

Skaičiau tą knygelę su visom pasakom ir skaičiau – tylomis ir garsiai visai šeimai, kol vė-lyvesnį metai atnešė daugiau pasakėlių su naujomis kny-gomis.

Ar sutikau dar kada tą moky-toją Petrą Čiočį? Taip. Jau bu-vau Alytaus gimnazijoje ket-virtokė. Jis su nedidele eks-kursija buvo atvykęs į Perloją. Gal tai Vytauto Didžiojo pa-minklo šventinimui su šauliais ar kitais. Vėl susipažinom ir nustebom, kaip vieni užauge, ki-ti moksle pažengę. Aš jau bu-vau 16-kos. Buvęs mokytojas primygtinai ištraukė mano pa-žadą jam parašyti. Nemokėjau atsiskirti ir nežinojau, kam toks pažadas reikalingas, bet, jei taip reikia, pažadėjau. Ir parašiau. Ogi kaip į vandenį... jokio burbuliuko. Tai buvo to-kia didelė nosis ir nesupran-tama, kodėl mokytojas tą pa-žadą ištraukė...

O su mano mokytoja Marija iš Marijampolės... Tą ankstų rytą mamytės pažadinta tiesiog netekau žado. Pradėjau sku-biai ieškoti savo drabužių ap-sirengti ir niekaip negalėjau jų rasti. Mamytė pati, mane prižadinsi, buvo išėjusi sa-vo atsiveikimui, nes ji irgi buvo su ja suartėjusi. Nesu-graibydama nieko geresnio, išokau į pirmą pasitaikiusį kabančių sijoną – mano ar ne mano – nesvarbu, užsimečiau ant pečių lengvutę skarą ir striubaudama išbėgau basa. Vežimas jau buvo pajudėjęs – matyt, aš per ilgai kuisiausi, o mamytė tuo tarpu jau su-spėjo atsiveikinti. Vežimas riedėjo kalno link ir man taip skaudu pasidarė, kad nei bėgt,

nei šaukt negalėjau, tik bal-su raudojau. Pagaliau iš veži-mo kažkas atsigrižo, aišku, mo-kytoja, išgirdusi mano kukščio-jimą. Paprašė vežantį sustoti ir manęs palaukė dar prieškai-nėje. Pasivijau kludpama ir raudodama, puoliau atsivei-kinti. Pamačiau ir mokytojos ašarotas akis. Ji įsisodino ma-ne į vežimo priekį, davė savo nosinėle nusišluostyti ir apsi-kabinusi išbučiavo ašarotus veidus, kaktele, pražerdama plaukus. Paskui nuramino, sakė, kad man mokslas seksis, nes esu gera mokinė, kad gal dar ji vėl sugrįš...

Ir nuostabu – sugrįžo dar me-tams, bet tuomet jau aš buvau Merkinėje. Gyvenau nauju il-gesiu – visų namų netekimu. Ilgesys buvo toks didelis, kad buvau bevelijanti verčiau na-mie būti be nieko, nors taip troškau mokyti.

Atėjo Kalėdos, grįžau atos-tojų, radau kaime skarlatinos epidemiją. Ir pro mane ji ne-praejo. Į mokyklą grįžimo die-noms artėjant, kai jau buvo be-pradėdąs brautis atsiskyrimo slogutis, pasijutau serganti. Kėlėmės iš senosios pasakų pirkios į naują, kurioje dar buvo daug vėjuotumo, nes kam-bariai nebuvo atitverti, su-tvarkyti, – manoji besibai-gianti skarlatina atnešė plau-čių uždegimą ir atrodė jau viskas baigta... Mamytė su mokytoja nupirko Merkinė-ję balto glazbatito mano suk-nelei. Parvežusi rodė senelei, o šioji buvo tik ką pakrovusi malkas pečiun, suėmė už kraš-telio netyčia ir liko senelės pirštų nuospaudos baltoje me-džiagoje. Mamytė nieko nesa-kė, nes ir medžiagą nuo ma-

nės slėpė, kad liga nepasunkė-tų. Betgi mokytoja tuo mamy-tės pirkiniu nepasitenkino – drauge parvežė gimnazijos gy-dytoją, kuris deja, nieko ge-resnio nepasakė, tad nuvežant mokytoja mamytei primygti-nai patarė nusipirkti Merki-nėje taures ir statyti ant pe-čių, šonų, krūtinės.

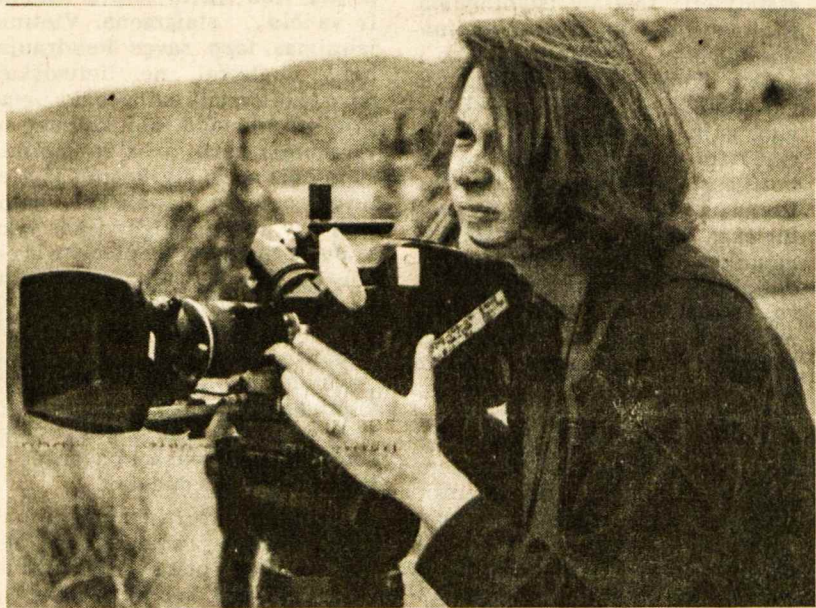
Mokytoja pamokė mamytę taurių statymo ir garsvyčių kompresų. Tai ir išgelbėjo ma-ne. Po trijų mėnesių, po Užga-vėnių, sugrįžau į mokyklą. O li-gos krizės pergyvenimai ir da-bar tebelydi mane; suėjusios kaimynės gieda Rožinį... Pa-baigoj atsirado mokytoja ir vi-sus išprašė iš mano kambario. Ant žemės matau nualpusią mamytę. O taip nėra oro... nors gurkšnelio, nors pusiau atsikvėpti. Rožinio garsai nu-aidėjo paskutiniaisiais žodžiais...

Išaušo rytas, gražesnis, su oro gūsiams. Jau galėjau giliai atsikvėpti. Paskui atvažiovo kun. Petkelis, kad ir sekma-dienio popietę, su Komunija. Likau suo juo išpažinčiai, pa-tepimui... Pasidarė šviesiau, maloniau. Išvažiovo, o aš svei-kau, sveikau ir pasveikau, mo-kytojos ir kun. Petkelio pata-rimų dėka, mamytės išgydyta.

Mokytoja su mamyte kartą abi pėsčios aplankė mane Mer-kinėje pavasariop.

Alytuje, už kelių metų, mo-kytoją suvažiavime į atpaži-nau, bet neprisistačiau. Gal buvo per jautru, o gal moky-tojo Čiočio neatsiliepiamas pa-dėjo klaidingą tašką. Vėliau sužinojau – jis netikėtai mirė, negalėjo atsiliiepti.

Mano mokytoja Marija iš Ma-rijampolės – gražus ir mielas kelrodis gyvenimo idealų be-siekiant. Ačiū už tai.

RITA DIRSE-MYKOLIŪNIENĖ, dokumentinių filmų menininkė, kurios filmas „Baltic Fire“ buvo rodomas Kanados televizijoje

Kad kanadiečiai mus geriau suprastų

Iš pokalbio su filmų menininke Rita Dirse-Mykoliūnienė

GABLIJA PETRAUSKIENĖ

Kanados televizijos ekrane pasirodė naujas 50 min. ilgu-mo dokumentinis filmas „Baltic Fire“ apie Lietuvos, Latvi-jos ir Estijos kelią į nepriklau-somybės atstatymą, atpasako-tas per National Film Board of Canada dokumentinių fil-mų filmuotoją Ritą Dirse, lie-tuviams gal mažiau žinomą, bet jau pasižymėjusią filmuo-toją.

Rita Zoe Dirse-Mykoliūnienė, gimusi Toronte, Ont., už-augusi tabakininkų ūkiuose Delhi, Ont. Šiuo metu ji gyve-na ir dirba Montrealyje, Que. Ritos tėvas yra lietuvis, moti-na latvė. Rita Toronto univer-sitete studijavo psichologiją ir pedagogiką. Bet visada ją traukė užsiėmimai meno bei fotografavimo srityje, ku-o ji užsiimdavo laisvalaikiais. Po-traukiuui fotografuoti pakluso ir papildomai pradėjo moky-tis filmavimo bei kinematog-rafijos kursuose. Studijuoda-ma psichologiją Toronto uni-versitete filmavo savo profe-sorių eksperimentus. Taip ir prasidėjo Ritos kelionė į fil-mavimo pasaulį. Derindama polinkį į psichologiją, Rita pamėgo filmavimą, kuris išpa-sakoją žmogaus išgyvenimus, nusako jo siekius. Ji pradėjo darbuotis dokumentinių fil-mų srityje, kurioje derinasi psichologija, žurnalistika bei filmavimo gabumai.

„Baltic Fire“ filmas papasa-koja jos pačios pergyvenimus Baltijos šalyse nuo 1991 m. sau-sio 16 d. iki šių dienų. 1991 m. sausio 20 d. ji lankėsi Rygoje, kur ji pergyveno savo draugo, latvių filmuotojo Andris Sla-pins mirtį. Tas sukrėtimas pa-skatinio formą būdu papasako-

ti, kas tuo metu dėjosi Balti-jos šalyse. Filme Rita pasako-ja apie kelionę į savo praeitį bei tėvų nupasakotas svajones Lietuvos bei Latvijos laisvei atgauti. Šiuo Rita siekia kana-diečiams paaiškinti kaip sie-kiami laisvė ir koks yra tų žmo-nių pasiryžimas ir drąsa.

Filmas pagamintas naudo-jant Ritos mažą video aparatą. Filmo redagavime talkino visa eilė jos profesinių draugų, ku-rie kartu su ja dirbo savo lais-valaikiais, aukodami laiką. Tai redaktorius Yuri Luhovy, rašytoja Bonnie Andrukaitis, kompozitorius Aleksandras Stankevičius-Stanke, TV ga-mybos direktorė Christa Sin-ger bei visa eilė National Film Board of Canada bei TV Onta-rio talkininkų. Filmą finan-savo pati Rita Dirse iš asme-ninių ištekių. Jokio finansavi-mo nei iš baltiečių Kanado-je, nei iš Kanados valdžios ne-gauta.

Užklausus, kas skatino imtis tokio didelio darbo, juo labiau be finansinio užnugario, Rita atsakė, kad vertė reikalas ir pareiga papasakoti, kas iš tik-rųjų įvyko tuo metu Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. „Jei lie-tuviai bei kiti Rytų europie-čiai nepasakos savo istorijos, pati tikrai niekas kitas jos ne-papasakos... Ypač šiandien, kai jaučiamas kai kurių ele-mentų Rusijoje suaktyvėjimas, siekiančių diskredituoti Balti-jos valstybes, svarbu mums pa-tiems išsakyti šių dienų savo istoriją“. Filme bandoma pa-rodyti nuostabią žmonių drą-są bei jų aiškų ryžtą siekiant laisvės. Ypatingi momentai: Andris Lapins laidotuvis Lat-vijoje; pasikalbėjimas su jo našle; pasikalbėjimas su Vy-tautu Landsbergiu. Ritą ypa-

Čikagos lietuvių teatro „Vaidilutės“ sambūris, vaidinęs P. Vaičiūno „Nuodėmingą angelą“ kovo 26 d. Jaunimo centro scenoje. Pirmoje eilėje (iš k.): J. Šakalienė, A. M. Jukutė, dr. P. Kisieliū, I. Leonavičiūtė, O. Šulaitienė, L. Jasaite; antroje eilėje – L. Šulaitytė, K. Kalikauskas, V. Radvila, A. Šakalytė, A. Šakalytė, E. Šulaitis; trečioje – R. Bartasiūnas, T. Dobrovolskis, S. Gudis. Šis sambūris tą patį veikalą suvaidino balandžio 9 d. Klivlande. Nuotr. J. Tamulaičio

Sėkmingas jėgų išbandymas

Hamiltono „Aukuras“ Detroito

SAULIUS ŠIMOLIŪNAS

Didžiulės baltos sienos, tam-sūs baldai, sunkios kėdės, de-ganti žvakė pilnai apšviestoje scenoje... Tokiais simboli-niais įvaizdžiais Hamiltono lietuvių teatro „Aukuras“ il-gametė režisierė Elena Dau-guvietytė-Kudabienė pradeda ispano poeto ir dramaturgo Federico Garcia Lorca (1899-1936) tragišką pasakojimą apie seną našlę Doną Bernardą, kuri tironiškai tvarkė savo penkių neištekėjusių dukte-rų gyvenimą Andalūzijoje.

Kas atsitiko?

Bernardos antras vyras mirė, ir ji reikalauja aštuonių

metų gedulo. Jos statusas ir iškreiptas šeimos garbės su-pratimas veda prie savo pen-kių dukterų (tarp 20 ir 39 me-tų amžiaus) tironiško paver-gimo. Poncija, šeimos tarnai-tė, neapkenčia Bernardos ir gaili merginų, tačiau žinoda-ma savo būkle, tegali vykdyti Bernardos potvarkius. Palė-pėj yra uždaryta senelė Mari-ja Jozefa, kuri laikoma išpro-tėjusia. Yra rengiamos vedy-bos tarp vyriausios dukters

Augustijos ir jaunesnio vyro Pepe el Romano (kurio sceno-ję nematome), bet jauniausia duklė Adela yra nepaprastai išsimylėjusi į Pepe ir prie-sitaraujanti iki neatsargumo. Jos sesuo Martirija irgi myli Pepe ir iš pavydo sukelia są-myšį, kurio metu Bernarda su-žino, jog Adela slapta susiti-kinėja su Pepe. Bernarda grie-bia šautuvą ir išbėga nušauti Pepe. Martirija tuomet pasako Adelai, jog Pepe buvo nužudy-tas, nors iš tikrųjų jis pabė-go. Adela nubėga į savo kam-barį ir pasikaria. Pagaliau Bernarda, norėdama išsaugoti šeimos garbę, suklautoja tiesą ir paskelbia, jog Adela mirė nesutepta.

Fotografija poeto rankose yra daugiau, negu tik papras-tas atvaizdas. Žiūrovai suran-da Bernardos Albos namuose ne vien tik realų pasaulį viet-os ir laiko atžvilgiu, bet svar-biausią konfliktą žmonijos is-torijoje tarp tvarkos ir lais-vės, tarp taisyklių, įstatymų ir asmeniškios laisvės. Tai yra ieškojimas utopinio pasaulio, nebūtinai netikro, kur Adela neturėtų mirti ir iš viso ne-būtų tokios būklės, privedu-sios prie jos mirties. Lorca kalbėjo apie tuos dalykus la-bai trumpai; netrukus fašiz-mas – Bernarda – nužudė jį po alyvos medžiais Viznare.

Vaidybinės aukštumos

Elena Dauguvietytė Ponci-jos vaidmenyje ir Marija Kal-vaitienė Bernardos Albos – pasiekė teatro aukštumas. Jos puikiai atskleidė klasių skir-tumą (ko pvz. pasigedau gar-siame britų pastatyte 1987 m. su Glenda Jackson ir Joan Plowright) ir sukūrė nuosta-bias mizanscenas (ko ypač trū-ko Mario Camus filme). Pa-klausiau Eleną Dauguvietytę, kodėl ji pasirinko statyti tarptautinio klasiko Garcia Lorcos dramą. Jos atsakymas

— patriotika nebėra šiandien tiek aktuali, ir ji norėjo iš-bandyti savo jėgas sunkiame uždavinyje. Turiu pasakyti, jog užmojis baigėsi sėkmin-gai. Teko matyti daug išeivi-jos teatro spektaklių, tačiau šis yra, jei ne pati viršūnė, tai tikrai betgi moterų vaidy-bos aukštumas.

Visi turėtų pamatyti

Beje, tai yra dviejų vaidme-nų spektaklis. Kiti antraeiliai. Tuose atlikimuose būta ir ant-raeilioško vaidinimo. Vis dėl-to ir Adela (Genovaitė Liaukie-nė), ir Martirija (Jolanta Vai-čiulienė) buvo įtikinančiai veiksmingos. Tačiau būtų ne-manoma jų įsivaizduoti be Dauguvietytės ir Kalvaitie-nės. Pastarosios Bernarda protinga ir gudri kaip lapė. Ji aristokratiška ir iš pir-mo žvilgsnio atrodo net huma-niška. Po humaniškoumo prie-danga slypi klasta, begalinių cinizmas, žvėriška neapykanta varguomenei. O Dauguvietytė gražino mūsų scenai labai įvairų romantinių polėkį – tik-rą teatrališkumą, parodant savo charakterį įvairiomis nuotakomis ir spalvomis.

Hamiltono teatras aplankė Detroitą 1994 m. balandžio 16 d. Žmonių buvo nedaug. Tegul jie išgirsta, jog tai yra nepraleistinas spektaklis, ir tegul šis teatras vaidina vi-suose lietuvių telkiniuose. Prieš daugelį metų Lietuvoje H. Vancevičius pastatė „Ber-nardos Albos namus“. Spektaklis buvo gerai įvertintas ir susilaukė pasisekimo. Da-bar ten reikalingas naujas to vaidinimo variantas, kuris turėtų Dauguvietytės Ponci-ją ir Kalvaitienės Bernardą. Visa tai galėtų tapti ir nu-stabių filmų. Gi mano vaizduo-tėje ir atmintyje visus iki šiol matytus „Bernardos Albos na-mų“ pastatymus ištrynė hamil-toniečių pasirodymas.

K3R
AWNINGS & ROOFING

Šarnyriniai išskleidžiamieji stogeliai – Pastogėlės-krepšeliai "Stogu dengimai"
625A The Queensway, Toronto, Ont. M8Y 1K4

Tel.: 252-4081 FAX: 252-2972

ASF

EUROPARCEL
APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ

NAUJA VIETA – NAUJOS VALANDOS
TOKS PAT GERAS PATARNAVIMAS

Nuoširdžiausi linkėjimai mūsų klientams ir sėkmės 1994 metuose. Mes ir toliau su malonumu teiksime aukščiausios klasės patarnavimus bendruomenei. Todėl prašome naudotis mūsų bendrovės paslaugomis. Laukiame paskambinimo dėl siuntinių paėmimo iš jūsų namų. Pristatyti siuntinius galite trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 7 v.v.

Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus.
Nėra maksimumo svorio.
Minimumas 2 kg, arba \$10.00.
Nauja kaina: \$5.10 už kg

MONTREALYJE 1450 DE SEVE LASALLE, QUE.

Naujas telefonas
937-9898
Vytautas Gruodis Jr.

SKAMBINKITE INFOR-MACIJOS IR APTAR-NAVIMO REIKALAIŠ BET KADA - 7 DIENAS

Isteigtas Lietuvos sporto muziejus

EDMUNDAS VOLUNGEVIČIUS,
Kaunas

Lietuvos sporto muziejaus įsteigimo idėja išryškėjo 1978 m., kai į Kauno sporto komitetą atėjo dirbti Pranas Majauskas. Tąsyk jį aplankęs Lietuvos cirko stipruolis Jonas Ramanauskas pasakė: "Gerbiamas Majauskai, privalai padaryti viską, kad būtų įsteigtas Lietuvos sporto muziejus, o mes tau padėsime".

Kaip tais laikais priimta, buvo paruoštas motyvuotas raštas keliom organizacijom. Tuo viskas ir baigėsi. Tais laikais "nostalgija praeičiai" buvo netoleruojama. Miesto valdžia laukė, ką pasakys Respublikos galvos, o tos galvos neturėjo tvirtos pozicijos šiuo klausimu. Tokios ir panašios įstaigos privalejo telktis sostinėje – arčiau valdžios. Todėl ši graži idėja buvo nutylima, darbai vilkinami. 1984 m. Kaune įsisteigus sporto veteranų klubui "Ąžuolas", vienas jo uždavinių buvo sporto muziejaus įsteigimas. Todėl į šio klubo tarybos sudėtį buvo pakviesti trys Vytauto Didžiojo karo muziejaus darbuotojai: direktorius J. Jurevičius, A. Morkūnas, A. Jakštas.

1984 m. gruodžio mėn. įvyko pirmasis sporto veteranų sąskrydis, kurio metu Jonas Ramanauskas surinko daug parašų dėl sporto muziejaus įsteigimo. Prašymas įteiktas tuometinei Respublikos valdžiai.

Kaune vyko "Žalgirio" krepšinių pagerbimo iškilmės, kuriose dalyvavo Lionginas Šepetys (to meto Lietuvos komunistų partijos centro komiteto sekretorius). P. Majauskas pasinaudojo proga ir oficialiai kreipėsi į L. Šepetį, kad būtų leista Kaune įsteigti Lietuvos sporto istorijos muziejų. L. Šepetys davė žodinį sutikimą. Todėl vėliau, raštiškai kreipiantis į Lietuvos kultūros ministeriją, buvo leista Vytauto Didžiojo karo muziejui turėti dvi etatinės pareigybės rodimiams telkti bei tvarkyti.

Tai buvo oficiali pradžia – sporto skyriaus įsteigimas Karo muziejuje. Muziejaus darbuotojai pradėjo rengti temines sporto parodas ir ieškojo sporto rodimių. Valdžiai pritarus, susirūpinta patalpomis. Siūlomai kambariai po Dariaus ir Girėno stadiono tribūnomis, vėliau Kūno kultūros institute, buvo per mažai. Po kurio laiko sužinota, kad Vytauto Didžiojo karo muziejui priklausantis pastatas (Muziejaus gatvėje 7 nr.), kuriame turėjo išsikurti technikos muziejus, lieka laisvas. Nieko nelaukdamai čia apsilanko P. Majauskas, A. Jakštas, A. Morkūnas ir praneša muziejaus direktoriui Jurevičiui, kad patalpos tinkamos. Direktorius pritarė pasirinkimui. Po kelių dienų P. Majauską priėmė K. Prunskienė ir patarė viską derinti su R. Ozolu. Pastarasis prašymą priėmė ir jam pritarė, tačiau paprašė minėtą klausimą suderinti su kultūros ministerija ir savivaldybe.

Pagalbą pasitelktas J. Jurevičius, LVKK instituto rektorius V. Jasiūnas ir P. Majauskas vyksa į kultūros ministeriją. Gauna pavaduotojo pritarimą, suderintą su miesto valdžia. Daug jėgų pareikalavo paruošiamasis darbas. Nemažai padėjo deputatas A. Dručkus – 1990 m. spalio mėn. gautas leidimas Lietuvos sporto istorijos muziejui steigti Kaune. Liko sunkiausias uždavinys – surasti statybos organizaciją statybos darbams. Čia pat Pasaulio lietuvių žaidynės, o pastatas tūnojo košiamas skersvėjų, teritorijoje vyko archeologiniai kasinėjimai, o laiko – vos 6 mėnesiai. Tačiau nepaisant visų sunkumų, geri norai, užsispyrimas, pasiaukojantis darbas, – tiek organizatorių, tiek statybininkų, nugalėjo ir 1991 m. rugpjūčio 2 d. pastate surengta pirmoji laikina paroda, skirta IV-toms Pasaulio lietuvių žaidynėms.

Tačiau pastoviai parodai dar labai daug ko trūko. Visų pirma tinkamų stendų, apsaugos sistemos, ryšio su sportininkais, per prievartą pasitraukusiais iš tėvynės. Vėl buvo ieškoma paramos, galimy-

bių naujoms problemoms spręsti. Aišku, neapsieita be kai kurių asmenų biurokratizmo ir abejingumo. Laimė, kad atsirado nuoširdžių, gerų žmonių ir kolektyvų, kurie padėjo gaminant baldus, baigiant statybos darbus: "Dailė", Sporto inventorius įmonė, akcinė bendrovė "Lituanija", "Gembė", Panevėžio stiklo fabrikas, kultūros ministerija, Lietuvos sporto departamentas.

Didžiausi rėmėjai steigiant šį muziejų buvo Valdas Adamkus, Konstantinas Savickas, Jonas Ramanauskas, Edmundas Volungevičius, Jurgis Kovas ir daugelis kitų. Esame dėkingi tiems, kurie nepagalėjo savo sporto relikvijų ir perdavė jas muziejui, praturtindami Lietuvos sporto istoriją, suteikdami galimybę visuomenei susipažinti su tais sportininkais, kurie garsino pasaulį Lietuvos vardu.

Kaupiant rodimius, ruošiant parodą, šiltų žodžių nuspilnė Vytauto Didžiojo muziejaus sporto skyriaus vedėjas Arvydas Jakštas, Algis Morkūnas, Jūratė Bojorienė, projekto autorė Rūta Kreivytė.

Muziejaus atidarymas įvyko 1993 m. gruodžio 27 d. 14 valandą. Susirinko sporto veteranai, olimpiečiai, sportininkai iš visos Lietuvos.

Miesto burmistras D. Račkauskas su muziejaus direktoriumi J. Jurevičium perkirpo juostelę, atvėrė muziejaus duris lankytojams. Turiningą kalbą pasakė, pašventino muziejų kun. Ričardas Mikutavičius. Atidarymo metu kalbėjo LTKO vicepirmininkas Stasys Stonkus, olimpietė Genovaitė Ramoškienė, Lietuvos sporto veteranų sąjungos pirm. J. Pinskus, sporto veteranas Jonas Ramanauskas, įteikęs muziejui paties pagamintą muziejaus saugojimo simbolį – aukšines pasagą, liepęs ją pagal senovės lietuvių papročius prikalėti prie durų ar slenkščio.

Muziejaus iniciatoriai, vienas pagrindinių organizatorių Pranas Majauskas pasveikino susirinkusius su sėkmingu muziejaus atidarymu. Padėkojo visiems, nuoširdžiai prisidėjusiems ir padėjusiems įsteigti muziejų ir kaip vieną brangiausių rodimių įteikė muziejaus direktoriui 1931-1940 m. Kūno kultūros rūmų knygą (metrika). Paragino sportininkus palikti muziejaus vitrinose savo sportines relikvijas, nuotraukas.

Iškilo dar vienas Lietuvos kultūrinio gyvenimo židynys. Tai garbingos ir taurios mūsų tautos dukrų ir sūnų kovos sporto arenose, tauraus žmogaus charakterio broužų ugdymo, meilės ir pasiaukojimo savo Tėvynei atspindys. Tai mūsų tautos istorijos ir kultūros dalis. O svarbiausia šio muziejaus misija – perduoti visa tai jaunajai kartai, kad ir ji Lietuvos vardą garbingai neštų per pasaulį.

Atsiūsta paminėti

Mindaugas Peleckis, UGNINIŲ PAUKŠČIŲ KELIONĖ. Vizijos (eilėraščiai). Viršelis ir iliustracijos – Andriaus Repšio. Tai trečioji autoriaus knyga su dedikacija: "Skiriu greitam šiaurės vėjui". Išleido "Rytas". Klaipėda, 1944 m., 148 psl.

Lietuvos sporto muziejaus Kaune atidarymo iškilmėje. Iš kairės: Vytauto Didžiojo karo muziejaus direktorius J. JUREVIČIUS, kun. R. MIKUTAVIČIUS, Kauno burmistras D. RAČKAUSKAS. Nuotr. E. Urbonavičius

TAUTINIS ŠOKIS

Dailė. Ona Dokalskaitė, 1989 m.

Dviejų chorų harmonija

Toronto "Volungės" ir Klivlando Dievo Motinos parapijos chorų jungtinis koncertas, sulaukęs gausių klausytojų

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Jau ketvirtą kartą Toronto lietuvių "Volungės" ir Klivlando Dievo Motinos parapijos chorai pasirodė su bendra programa š.m. balandžio 17 d. parapijos auditorijoje, kur buvo gausios publikos sutikti su šiltais plovimais. Danutės Belzinskienės papuošta scena klausytojus tinkamai nuteikė religiniam koncertui "Iš Tavo rankos". Žydriame fone ant lininiu rankšluosčių padengto stovo rymojo Rūpintojėlis, abipus scenos kabojo tautinės juostos.

Jungtinis choras, atsisakęs tradicinio susistatymo scenoje prieš atitraukiant uždangą, iškilmingai įgyviavo į salę su giesme, lydimu skuducius primenančių varpelių, kaip panašiai pasirodė neseniai gastroliavęs Lietuvos "Pastoralės" choras. Choro priekyje žygiavo dirigentės – Rita Čyvaitė-Kliorienė, Dalia Skrinškaitė-Viskontienė, akompaniatorius ir kompozitorius Jonas Govėdas. Giedodami "Surrexit Dominus vere" su išpūdingu "Aleliuja" jungtinio choro nariai suėjo į sceną, kurioje jie buvo perskirti, vidury palikus vietą solistams ir fortepijonui. Choro išvaizda buvo moderni ir patraukli.

Koncerto metu Rita Čyvaitė-Kliorienė, Dalia Skrinškaitė-Viskontienė ir kompozitorius Jonas Go-

vėdas keitėsi pareigomis: tai dirigavo, tai akompanavo, ne vien judesiais, bet ir veidų išraiška, nuteikdami chorą, apsišiekdami vaidmenimis tarp dirigento pakylus ir fortepijono.

Išpūdingai atrodė dainininkai, rankose laikydami juodais viršeliais gaidais (tai matome profesionalų choruose). Tarp tarptautinių kompozitorių veikalu, su solistais – baritonu Jonu Vašku ir Anita Pakalniškyte-Puodžiūniene, buvo lietuviškai sugiedota koncerto temos giesmė "Iš Tavo rankos", Jono Govėdos sukurta pagal B. Brazdžionio žodžius. Anita Pakalniškytė-Puodžiūnienė, tarp kitų solo partijų, sugiedojė Džedemonos maldą iš operos "Otello" ir Saint-Saens "Ave Maria" su baritonu Jonu Vašku. Smuikininkė Rūta Melkienė subtiliai atliko techniškaus daug reikalaujantį kūrinių Pagaminio "Cantabile" ir J. S. Bacho "Jėzus, tyras sielos džiaugsmas". Pirmoji koncerto dalis buvo baigta Jono Govėdos pagal A. Paulavičiaus žodžius sukurta daina "Už Lietuvą tėvynę motina", sukelusią audringus plojimus.

Klausantis solistų, publika ne visada pasiekė solisto ar solistės balsas, nes jie giedoję scenos vidury, todėl dalis aukštų gaidžių susigėrė scenos palubų, o vietomis net ir fortepijonas buvo labiau girdimas už giedojimą. Bet tai grynai tech-

niško pobūdžio priekaištai, nes antrąjį repertuaro dalyje solistai parodė savo balso mokymą, išlavinimą ir skalę.

Po pertraukos choro moterys buvo pasipuošusios "Volungės" padovanotomis žibuoklėmis. Antroje repertuaro dalyje F. Šuberto Mišios G-dur nuskambėjo įspūdingai ir didingai, o solistai, prie jų prisijungus tenorui Jonui Muliočiui, savo dalis atliko be priekaištų. Nepaprastai pakiliai nuskambėjo "Gloria". Anita Pakalniškytė-Puodžiūnienė jautriai giedojė "Panis Angelicus" ir "Agnus Dei". Choras vykusiai išgyveno į subtilų legato, lengvai kilo į crescendą, subtiliai perėjo nuo pianissimo iki fortissimo ir atvirkščiai, vietomis nuskambėdamas vargonų akordais.

Po Haendelio "Aleliuja" publika sukėlė ovacijas, jaunos mergaitės dirigentės, solistai bei kompozitorius apdovanojo gėlėmis. Bet tai nebuvo pabaiga... Lutkino "Telaimina jus Viešpats" ir vėl nuskambėjo labai įspūdingai, o Berthier "Christus vincit" buvo atsisveikinimo giesmė, chorui traukiantis iš scenos ir giesmę palydint varpelių skambėjimu.

Pasigėrėtina buvo choristų ištvermė, po ilgos ir sudėtingos programos nesimantė nuovargio žymų.

Parapijos kavinėje suruoštų vaišių metu teko patirti dalį publikos nuotaikų. Kai kurie klausytojai skundėsi, kad koncertas buvęs kiek per ilgas, bet visi pripažino, kad antroji repertuaro dalis buvusi dinamiška, didinga ir aukšto meninio lygio. Kiti priekaištavo sakydami, kad Bachą ar Šubertą galima visur girdėti, bet kas atlieka Lietuvos kompozitorių kūrinius, jei ne lietuvių chorai? Natūralu, kad kiekvienas renginys susilaukia kritikos, tačiau tai nereiškia, kad iškeliamos tik neigiamos pusės, nors tikimasi ir tam tikro lygio, atsisakius mėgėjiško pasiteisinimo, kad lietuviams viskas yra gerai", tuo atsisakant aukštesnio lygio. Abejones nėra, kad koncertui buvę intensyviai ir profesionaliai pasiruošę. Yra gyvybiškai svarbu užsienio lietuvių menines jėgas skatinti kūrybiniam darbui, todėl yra sveikintinos "Volungės" ir Dievo Motinos parapijos chorų vadovės, sugrąžinusios lietuvių choristus į sceną, klausytojams suteikusios menišką renginį, atgaivinusį estetinius, tautinius ir religinius jausmus.

Pripažinimas ir padėka taip pat priklauso visiems choristams ir solistams, repeticijs pareidusiems daug laisvalaikio valandų. Be to, džiugu pažinti lietuviškas kompozicijas kuriantį, Anglijoje gimusį Kanados lietuvių Joną Govėdą, kuris, šalia profesinių įsipareigojimų kaip jaunimo muzikos pedagogas, girdi savo lietuviškų šaknų aidą ir jį atkuria savo kompozicijose.

Baigiant tenka dar kartą pabrėžti, kad nors ir yra kritikos žodžių, tai natūralu ir reikalinga, bet nei jungtinio choro veiklos, nei tokių koncertų vertės menkinti negalima.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Kompozitorius Bronius Jonušas, sukūręs daug lietuviškų maršų populiarių dainų motyvais, mirė 1976 m. vasario 12 d. Omahoje, JAV Nebraskos valstijoje. Jo populiarumas dabar sparčiai kyla ir nepriklausomybės su savo kariuomene atgavusioje Lietuvoje. Jo maršus devyniasdešimt penktojo gimtadienio proga vasario 26 d. Ylakiuose ir vasario 27 d. Skuode grojo Lietuvos kariuomenės "Geležinio vilko" garbės sargybos pučiamųjų orkestras, vadovaujamas kapelmeistro Justino Jonušo.

Vasario šešioliktajai skirta tradicinė paroda "Dailė-94" Čikagoje suorganizavo Algimantas Kezys, o ją vasario 11-20 d.d. surengė Jaunimo centre veikianti M. K. Čiurlionio galerija. Paieškų išdėstymą sutvarkė iš Lietuvos į JAV persikėlęs dail. Rimas Čiurlionis. Parodon išjungė 54 lietuviai dailininkai, po vieną savo kūrinių meilės tema atsiuntę iš JAV, Kanados, Australijos, Prancūzijos, Vokietijos ir Lietuvos. Parodos katalogą paruošė Algimantas Kezys. Jos atidarymui vadovavo M. K. Čiurlionio galerijos valdybos narė dail. Birutė Šontaitė. Pusantram šimtui susirinkusių dalyvių parodos rodimius apibūdino jos organizatoriai Algimantas Kezys, o solistai, prie jų prisijungus tenorui Jonui Muliočiui, savo dalis atliko be priekaištų. Nepaprastai pakiliai nuskambėjo "Gloria". Anita Pakalniškytė-Puodžiūnienė jautriai giedojė "Panis Angelicus" ir "Agnus Dei". Choras vykusiai išgyveno į subtilų legato, lengvai kilo į crescendą, subtiliai perėjo nuo pianissimo iki fortissimo ir atvirkščiai, vietomis nuskambėdamas vargonų akordais.

Po Haendelio "Aleliuja" publika sukėlė ovacijas, jaunos mergaitės dirigentės, solistai bei kompozitorius apdovanojo gėlėmis. Bet tai nebuvo pabaiga... Lutkino "Telaimina jus Viešpats" ir vėl nuskambėjo labai įspūdingai, o Berthier "Christus vincit" buvo atsisveikinimo giesmė, chorui traukiantis iš scenos ir giesmę palydint varpelių skambėjimu. Pasigėrėtina buvo choristų ištvermė, po ilgos ir sudėtingos programos nesimantė nuovargio žymų. Parapijos kavinėje suruoštų vaišių metu teko patirti dalį publikos nuotaikų. Kai kurie klausytojai skundėsi, kad koncertas buvęs kiek per ilgas, bet visi pripažino, kad antroji repertuaro dalis buvusi dinamiška, didinga ir aukšto meninio lygio. Kiti priekaištavo sakydami, kad Bachą ar Šubertą galima visur girdėti, bet kas atlieka Lietuvos kompozitorių kūrinius, jei ne lietuvių chorai? Natūralu, kad kiekvienas renginys susilaukia kritikos, tačiau tai nereiškia, kad iškeliamos tik neigiamos pusės, nors tikimasi ir tam tikro lygio, atsisakius mėgėjiško pasiteisinimo, kad lietuviams viskas yra gerai", tuo atsisakant aukštesnio lygio. Abejones nėra, kad koncertui buvę intensyviai ir profesionaliai pasiruošę. Yra gyvybiškai svarbu užsienio lietuvių menines jėgas skatinti kūrybiniam darbui, todėl yra sveikintinos "Volungės" ir Dievo Motinos parapijos chorų vadovės, sugrąžinusios lietuvių choristus į sceną, klausytojams suteikusios menišką renginį, atgaivinusį estetinius, tautinius ir religinius jausmus.

Čikagoje mirusio kompozitoriaus Vlodo Jakubėno (1904-1976) devyniasdešimties gimtadienis gegužės 15 d. bus paminėtas Balzeko lietuvių kultūros muziejaus "Gintaro" salėje. Minėjimą organizuoja Vlodo Jakubėno draugijos Čikagoje vadovybė, koncertine dalimi rūpinasi Anice-tas Arminas, Lietuvos muzikos akademijos docentas Klaipėdos fakultetuose. Lietuvoje minėjimui numatyti velionies kūrinių koncertai Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje, moksline konferencija su iškilmingu vakaru – Vilniuje, Lietuvos menininkų rūmose. Rengėjų komitetas pernai rudenį ten planavo 1944 m. Vl. Jakubėno sukurto baletą "Vaivos juosta" premjerą Lietuvos operos ir baletu teatre. Libreto pagrindą šiam baletui sudaro Vinco Krėvės-Mickevičiaus apsakymas "Perkūnas, Vaiva ir Straublys". Vl. Jakubėno "Vaivos juostos" klavyrą Vilniui atsiuntė jo giminės, o jį orkestruoti buvo sutikęs kompozitorius Jurgis Juozapaitis. Premjerinį spektaklį buvo numatęs paruošti baletu solistas ir baletmeisteris Jonas Katakinas. Pasitarime dalyvavo rengėjų komiteto, Lietuvos operos ir baletu teatro, kultūros ir švietimo ministerijos atstovai. Galutinį sprendimą buvo nutarta padaryti ir paskelbti iki 1993 m. pabaigos. Apie Vl. Jakubėno baletą "Vaivos juosta" premjerą, skirtą jo devyniasdešimtajam gimtadieniui, dabar nieko negirdėti. Matyt, planuotoji premjera dėl sunkių sceninio darbo sąlygų buvo atidėta vėlesniam laikui – galbūt 1994-95 metų sezonui.

Kauno "Fuji" fotogalerija surengė kauniečių fotomenininkų Virginijaus Šontos ir Romualdo Požerskio darbų apžvalginę parodą. V. Šontai atstovavo jo ciklai "Šiaurės akmenys", "Mokykla – mano namai", gamtos ir miestų fotomontažai, R. Požerskiui – nuotraukos iš ciklų "Pergalės ir pralaimėjimai", "Atlaidai: kaimo šventės", "Atminties sodai". Abu jie yra bendraamžiai inžinieriai, Kauno politechnikos instituto auklėtiniai, tapę fotomenininkais. V. Šontai tai buvo jau pomirtinė jo darbų paroda. Jis nužudytas 1992 m. vasarą savo dirbtuvėje.

Kompozitorius Juozas Naujalis, vienas mūsų profesionaliosios muzikos pradininkų, gimė 1869 m. balandžio 9 d. Raudondvaryje, mirė Kaune 1934 m. rugsėjo 9 d. Valstybiniu mastu 1924 m. Kaune pirmą kartą buvo paminėtos jo penkiasdešimt penktosios gimimo metinės, sutapusios su kūrybinės veiklos trisdešimtpenktąjį. Dabar J. Naujalis taip pat valstybiniu mastu buvo prisimintas visoje nepriklausomybės atgavusioje Lietuvoje 125-tųjų gimimo metų proga. Minėjimo renginiais rūpinosi valstybinė komisija, vadovaujama kultūros ir švietimo ministerio pavaduotojo Vytauto Balčiūno. Vilniuje balandžio 7 d. M. Mažvydo bibliotekoje buvo atidaryta paroda "Juozas Naujalis – 125". Lietuvos filharmonijoje balandžio 8 d. skambėjo pagrindiniai ir mažiau žinomi J. Naujaliai kūriniai. Balandžio 9 d. Baroko sale tapusioje Bonifratų šventovėje buvo surengtas koncertas "Naujalis ir amžininkai", Vilniaus arkikatedroje – vargonų muzikos vakandas. Lietuvos muzikos akademijoje balandžio 16-17 d.d. įvyko chorų dirigentų konkursas. Kaune minėjimai pradėti balandžio 9 d. viešojoje bibliotekoje atidaryta paroda "Juozas Naujalis" ir iškilmingu vakaru arkikatedroje bazilikoje. Balandžio 18 d. kauniečiai buvo pakviesti Maironio lietuvių literatūros muziejaus po pietų "J. Naujalis ir Maironis". Biržuose balandžio 17 d., Rietave ir Telšiuose balandžio 24 d. koncertus surengė Kauno valstybinis choras, vadovaujamas Petro Bingelio. Balandžio 16 d. Panevėžyje J. Naujalis prisimintas Mišiomis ir Vilniaus mokytojų namų kamerinio choro "Salutaris" koncertu, Marijampolėje – religinės muzikos koncertu, atliktu Vilkaiviškio vyskupijos ir Vilniaus arkikatedros chorų.

Atskirai minėtinos iškilmės J. Naujaliaus gimtajame Raudondvaryje. Pilyje buvo atidaryta jo atminimui skirta paroda, balandžio 9 d. surengtas koncertas Raudondvario šventovėje. Ten taigi įvyko ir mišrių chorų festivalis. Gimtojoje vietoje buvo pastatytas skulptūrinis J. Naujaliaus paminklas, sukurta skulptoriaus Gedimino Baravyko ir architekto Leono Žuklio. Ketverius metus trukęs darbas atliktas už suaukotus pinigus. Paminklo statybai buvo surinkta apie 50.000 litų. Šis paminklas J. Naujaliai yra pirmasis, pastatytas nepriklausomybės atgavusioje Lietuvoje. Kiti jo ankstesnieji paminklai buvo tik atnaujinami. Oficialios naujojo paminklo atidengimo iškilmės Raudondvaryje atidėtos birželio 4 d. Lietuvos filharmonijoje Vilniuje balandžio 8 d. įvykusiame koncerte skambėjo ir seniai girdėta J. Naujaliaus simfoninė poema "Ruduo", kadaise atlikta Čekoslovakijoje, Italijoje ir JAV, o Lietuvoje išjungta iš koncertų dėl dingusių gaidų. Jų negalėjo surasti net ir Lietuvos teatro bei muzikos muziejus, kol pagaliau jas savo archyvuose aptiko prie amžiaus devyniasdešimtmečio artėjantis kompozitorius ir chorų dirigentas Konradas Kaveckas.

Kostas Kalinauskas, vienas žymiausių 1863-64 m. sukilimo vadų, gimė 1838 sausio 21 d. Mastaulėnuose, dabartinėje Baltstogės vaivadijoje, mirė 1864 m. kovo 22 d. Vilniuje, nuteistas ir pakartas carinės Rusijos atstovų. Šio lietuvių tautai skaudaus įvykio 130 metų sukaktis prisiminta memorialinės lentos atidengimu Vilniuje. K. Kalinauskui skirta lenta buvo prikalta prie namo Šv. Ignoto gatvėje. Tame name jis buvo kalinamas ir laukė mirties bausmės įvykdymo. Memorialinės lentos atidengime dalyvavo Vilniaus burmistro pavaduotojas V. Kamaitis, Gudijos ambasadorius J. Vaitovičius, "Tėvynės" pirmininkė H. Surmač bei kiti gūdų bendrijos nariai. V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 8 v.v.; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

MOKA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	4.75%
180-364 d. term. ind.	5.25%
1 metų term. indėlius	5.25%
2 metų term. indėlius	5.25%
3 metų term. indėlius	5.75%
4 metų term. indėlius	6.00%
5 metų term. indėlius	6.00%
1 metų GIC-mėn. palūk.	5.00%
1 metų GIC-met. palūk.	5.75%
2 metų GIC-met. palūk.	6.00%
3 metų GIC-met. palūk.	6.25%
4 metų GIC-met. palūk.	6.75%
5 metų GIC-met. palūk.	7.00%
RRSP, RRIF ir OHOSP	3.50%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	5.75%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	6.00%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	6.25%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	6.50%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	6.50%
Taupomąją sąskaitą	3.25%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	3.50%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 1.75%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.50%

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 56 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALACIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- Taisau visų rūšių
- ŠALDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES • DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronte. Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Real Estate Service

"CENTRO KUBAS"

Tik lietuvių tvarkomas nekilnojamojo turto biuras iš Vilniaus "Centro kubas" priima užsakymus parinkti ir įsigyti gyvenamuosius namus ir butus Vilniuje. Kiekvienam besidominčiam asmeniškai suteiksime informaciją.

"Centro kubas"
Pylimo gatvė Nr. 12
2001 Vilnius
Lithuania
tel. (370-2) 22-70-90,
22-78-41

COUNTRYWIDE WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
(Windermere – Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

DRAUDA

Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)

Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

JUOZUI EIMIUI RAMUI

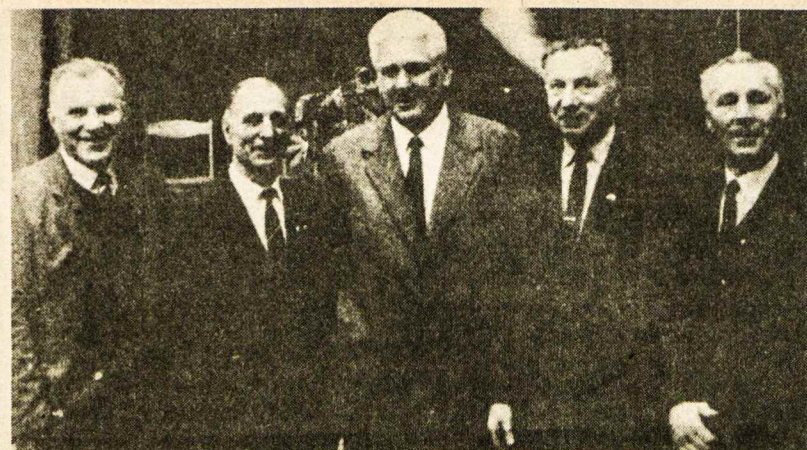
tel. 239-7733

namų 766-5857 FAX 234-5187

CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED

3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Pirmieji Lietuvos krepšininkai olimpiečiai, laimėję medalius 1952 m. Helsinkio ir 1956 m. Melburno olimpiadose. Iš kairės: LKF pirmininkas, Kūno kultūros instituto profesorius S. STONKUS, KKI docentas J. LAGU-NAVIČIUS, Kauno radijo gamyklos frezuotojas A. LAURITENAS, Kauno KF atsakingasis sekretorius S. BUTAUTAS ir "Drobės" klubo vaikų krepšinio treneris K. PETKEVIČIUS. Profesorius Stonkus yra parašęs apie krepšinį keletą knygų. Šiuo metu, greta LKF pareigų, jis eina LTOK vice-pirmininko ir Lietuvos kūno kultūros instituto senato pirmininko pareigas

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS.
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5.
telefonas (416) 766-5367

"DEŠIMTUKAS" RIMAS BAGDONAS

Spaudoje buvo pranešta, kad 1994 m. birželio 9-12 d.d. Kaune yra rengiamas dešimties geriausių Lietuvos krepšinio komandų turnyras. Šia proga bus paminėta ir 50 metų sukaktis nuo pirmojo "Dešimtuko" turnyro, įvykusio 1944 m. birželio 8-16 d.d. Per ŠALFAS-gą yra gautas kvietimas ir Šiaurės Amerikos lietuvių krepšininkams jame dalyvauti. Kaip šio kontinento krepšinio vadovai ir tai reaguos, nežinau, nes labai nedaug laiko pasirošė.

Kaip teko sužinoti, pirmojo "Dešimtuko" turnyro laimėtojų dovaną, buvusi a.a. Leono Baltrūno apsaugoje, dabar yra sugrąžinta į Lietuvą, ir jos kopija bus įteikta šis suaktuvinį turnyrą laimėjusiems. Tai vieno dailininko originalus paveikslas. Manau, kad jo mažesnes kopijas būtų įdomu gauti ir dar gyviesiems pirmojo turnyro laimėtojams – Kauno KTK komandos nariams. Iš jų, kiek žinau, Lietuvoje yra (ir gal dar ateis ir šio turnyro pasižiūrėti) Stepas Butautas, Vincas Sercevičius ir A. Lukošaitis. JAV gyvena Alis Norkus, o Kanadoje Jonas Paransevičius ir Rimas Bagdonas. Leonas Baltrūnas ir Eugenijus Nikolskis jau mirė. Kur Jonas Kučinskas ir Zigmas Raškevičius, aš nežinau. Taip pat nežinau, ar iš "Grandies" komandos, kuri tada pasiekė baigę, bet pralaimėjo joje prieš KTK, Lietuvoje dar kas yra išlikęs. O kur baigėms rungtynėms teisėjaves V. Prosevičius, kartu buvęs ir LGSF krepšininkas, nebeaišku?

Nežinau, ar kuris kitas išeivijoje gyvenantis, buvęs KTK komandos narys ir šis turnyras važiuos? Aš galvoju ten dalyvauti. Savime aišku, praėjo jau 50 metų, ir mūsų galvosenos ir gyvenimo sąlygos pasikeitė, bet aš manau, kad laikas nuo laiko mūsų mintyse prisiminimų žarijėlė vis sužėrė.

Praeitais metais – Kanados ir JAV lietuviškoje spaudoje rašiau, prašydami tame pirmajame "Dešimtuko" turnyre dalyvavusių, ne vien tik KTK, bet ir kitų komandų žaidėjų, o taip pat ir buvusių žiūrovų, atsiliepti. Atsiliepė iki šiol Jonas Motiejūnas, ASK, dabar gyvenantis Prescott mieste, JAV Arizonoje. Jurgis Likanderis, iš JAV Kanakee, IL ir Vytautas Grybauskas, Telsių "Džiugo", dabar gyvenantis Daytona Beach, FL. Žinau, kad išeivijoje yra ir daugiau tame turnyre dalyvavusių, bet turbūt ne visi nori atsiliepti.

Man buvo malonu per Stepą Butautą gauti to pirmojo "Dešimtuko" turnyro rezultatus ir, nors ir ne visai pilnus, dalyvių sąrašus. Turiu prisipažinti, kad jau daug ką buvau pamiršęs, net ir tai, kad tas turnyras buvo dviejų minusų sistema, ir kad turnyre dalyvavo tik devynios komandos, nes, rodos, Marijampolės "Sūduva" nepasirodė. O ir tie rungtynių rezultatai pvz. Telsių "Džiugą" laimėjo prieš Šiaulius "Sargą" 12:7, o finalinėse rungtynėse KTK "sutriuškino" "Grandi" 33:23. Šiais laikais per pirmą ketvirtį daugiau sumetoma, nei per anų laikų ištisas rungtynės.

Surinktas žinias persiunčiau į Lietuvą. Gal jie ten kokiame leidinyje panaudos? Šiaurės Amerikos lietuvių spaudos skaitytojams dar prieš tą suaktuvinį turnyrą tikinusi pareikšti savo mintis ir pasiųsti sporto skyrių redaktoriams. Manau, kad ir po daugelio metų to pirmojo turnyro dalyviams ir buvusiems žiūrovams bus įdomu pasiskaityti ir prisiminti senus laikus.

Neseniai sužinojau, kad Vasario 16 proga Stepas Butautas Lietuvoje buvo apdovanotas Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Gedimino 5-jo laipsnio ordinu. Nėra abejonės, jis tarp kitų pasižymėjusių Lietuvos sportininkų, savo laiku buvo žinomas kaip vienas iš geriausių krepšininkų ir sporto darbuotojų

Ilgamečiai, ŠALFAS-gos pirmenybių dalyviai, veteranai slidininkai, susitikę 1994 m. vasario 26 d. Blue Mountain, Collingwood, Ont., šiemetinėse varžybose. Iš kairės: VYTENIS ČIURLIONIS – klivlandietis, JONAS JONAITIS ir VINCAS PAULIONIS – torontiečiai Nuotr. Sig. Krašausko

KROVINIAI Į LIETUVĄ Laivais ir lėktuvais Greitas ir patikimas pristatymas

Komerciniai kroviniai nuo mažiausių siuntų iki didelių talpintuvų taip pat

automobilai ir asmeniniai daiktai

POLIMEX FORWARDING INC.

Toronto: 141 Roncevalles Ave. M6R 2L2

Prašome skambinti (416) 537-8648

ir susitarsime dėl persiuntimo laiko

Konkurencinės kainos * Profesinis patarnavimas

Lietuvoje ir tuometinėje Sovietų Sąjungoje.

Tikiuosi, kad ši 50 metų "Dešimtuko" suaktuvinė šventė praeis sėkmingai. Noriu visiems pirmojo "Dešimtuko" turnyro dalyviams ir žiūrovams tarti: Iki pasimatymo Kaune!

Prierašas. Straipsnio autorius yra buvęs ano "Dešimtuko" turnyro 1944 m. Kaune laimėjusios KTK komandos narys. Tuo metu turnyre rungtyniavo pajėgiausios Lietuvos komandos paskutinį kartą. Karo ir politinių įvykių sukūrys išblaškė šį krepšininkų elitą, ir jis vėliau nebeturėjo galimybės žaisti už savo kraštą. Šią vasarą rengiamame suaktuviniame "Dešimtuko" dalyvaujančiose Lietuvos geriausių komandų turnyre Kaune, per ŠALFAS-gą pakviesti Š. Amerikos krepšininkai atsisakė dalyvauti dėl daugelio priežasčių, gal net ir dėl stokos laiko tokiai išvykai pasirošė. Sig.K.

Papildykime krepšinio istoriją

Lietuvos krepšinio federacijos pirmininkas prof. dr. Stanislovas Stonkus keliais klausimais kreipiasi ir į išeivijos lietuvių, prašydamas žinių papildyti mūsų krepšinio istoriją. Spausdiname jo atsiųstą anketą ir kviečiame visus, kurie žaidė ir turėjo įdomių patirčių krepšinyje, atsiliepti. (Sig. K.)

...Ipratome sakyti, kad krepšinis – lietuvių gyvenimas. Matyt, iš tiesų taip ir yra: juk įvairiausių profesijų žmonės domėjosi ir domisi krepšiniu, ne vienam ir gyvenimo kelią krepšinis pasuko vienu ar kitu. Arba bent jau įdomių išgyvenimų daug kas yra dėl krepšinio turėjus.

Bet laikas bėga, daug kas užmarštin nugarsta ar net amžinybėje dingsta.

Mūsų krepšinio, mūsų ainių vardan prašome Jūsų padėti papildyti mūsų krepšinio istoriją gyvų žodžių, gyvenimo "druška". Nepagalikite laiko ir parašykite: 1. Kokią vietą krepšinis užėmė Jūsų, Jūsų šeimos, artimųjų gyvenime? 2. Ar turėjo krepšinis įtakos Jūsų gyvenimo tekmei? 3. Kokį (ar kokius) įdomiausių atsiminimų, susietų su krepšiniu Jūs žinote, atsimenate? 4. Kokius kuriozinius, netikėtus įvykius, susietus su krepšiniu Jums teko patirti, matyti ar girdėti? 5. Jei Jūsų kolegų, artimųjų, pažįstamų tarpe yra žmonių, galinčių atsakyti į šiuos klausimus, paprašykite jų. 6. Jei turite įdomių nuotraukų, susijusių su krepšiniu, laukiame ir jų. 7. Jei galėtumėte trumpai parašyti apie save (profesiją, pomėgius ir kt.) bei pridėti savo nuotrauką (geriau gyvenimišką, buitinę), būtume labai dėkingi.

Lauksime Jūsų laiško adresu: S. Stonkus, Laisvės al. 110-8, 3000 Kanas. Ačiū Jums, su pagarba prof. S. Stonkus.

ŠALFAS šaudymo pirmenybės
Stendinis (medžiokliniai šautuvai) – 1994 gegužės 7 d., Hamiltono LMŽK "Giedraitis" šaudykloje. Informacija varžybų reikalais – Balys Savickas, 340 Dixon Rd., Apt. 204, Weston, Ont. Canada, M9R 1T1, tel. (416) 244-2267. Kariniai šautuvai – 1994 gegužės 21 d. ORCO šaudykloje, Geneva, Ohio. Vykdo Klivlando LSK "Žaibo" šaudymo sekcija. Informacija – Algirdas Garlauskas, 20550 Ball Ave., Euclid, Oh., 44123, USA. Tel.(216) 486-6987.

Ateitininkų žinios

Susipažinimas su Moksleivių ateitininkų sąjunga įvyks 1994 m. gegužės 14 d., šeštadienį, po šeštadienės mokyklos pamokų. Bus parūpinta pietūs ir transportacija. Daugiau žinių parapijose ir lietuvių mokykloje.

Toronto moksleivių atgaivintoje veikloje numatyta iki vasaros trys susirinkimai. Kviečiami dalyvauti visi moksleivių amžiaus jaunuoliai-lės. Moksleivius šį pavasarį globos kun. Edis Putrimas (533-0621), Linas Daukša (588-4744), Leonas Ehlers (487-7771), Dana Grajauskaitė (534-2294) ir Gabija Petrauskienė (325-5402).

Studentai ruošiasi tradicinėm gegužės mėn. gamtos kolekcioms. Planuojama keliauti baidarėmis kartu su kun. A. Saulaičiu, SJ, Algonquin parko gamtoje. Norintys dalyvauti ar daugiau sužinoti apie šį savaitgalį prašomi skambinti tel. 767-2781.

XII Ateitininkų kongresas įvyks šią vasarą Vilniuje liepos 15-17 d.d. Tai pirmasis kongresas po nepriklausomybės atgavimo, suvedant Lietuvos ir išeivijos bendraminčius brolius ir seses. Programa bus paskelbta vėliau.

Ateitininkų prieškongresinė stovykla rengiama Lietuvoje liepos 11-14 d.d. Berčiūnų stovyklavietėje (netoli Panevėžio). Šioje bendroje Lietuvos ir išeivijos moksleivių ir studentų stovykloje numatyta įvairi akademinė, darbo ir pramoginė programa besiruošiant kongresui Vilniuje. Susidomėję kreipkitės tel. 445-4521.

Šios savaitės mintis: *Kai myli, lengvai tiki ir kitų mintis – A. Dioma.*

Paieškojimas

Raimundas Zablockis, studentas iš Lietuvos, ieško savo pusbrolio močiutės Domicelės Zimkevičienės, atvykusios nuolatiniame gyvenime į JAV-bes 1980 m. ir gyvenančios su savo sūnumi Jonu. Lietuvoje jie gyveno Pakapių kaime, Babtų valsč., Kauno rajone. Rašyti: R. Zablockis, Box 172, Winsted, MN 55395, USA.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

4.75% už 90 dienų term. indėlius	5.25% už 6 mėnesių term. indėlius
5.25% už 1 m. term. indėlius	5.25% už 2 m. term. indėlius
5.75% už 3 m. term. indėlius	6.00% už 4 m. term. indėlius
6.00% už 5 m. term. indėlius	5.00% už 1 m. GIC mėn. palūk.
5.75% už 1 m. GIC invest. pažym.	6.00% už 2 m. GIC invest. pažym.
6.25% už 3 m. GIC invest. pažym.	6.75% už 4 m. GIC invest. pažym.
7.00% už 5 m. GIC invest. pažym.	3.50% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
5.75% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	6.00% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
6.25% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	6.75% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
7.00% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	3.50% už OHOSP (variable rate)
3.25% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)	3.50% kasd. pal. čekių sąsk. virš 10,000
2.50% už Amerikos dol.kasd.pal.sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

I M A:

už asmenines paskolas nuo	8.00%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	7.00%
2 metų	7.75%
3 metų	8.00%
(fixed rate)	
su keičiamu nuosimčiu	
1, 2 ar 3 metų	6.00%
(variable rate)	
Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antriniai mortgicijai.	

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 100 milijonų dolerių

Kredito kortelė

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydįje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operators).

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antrd. ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

GELIŲ PARDOUOTUVĖ VICTORIA

416 Roncevalles Ave., Toronto, Ontario M6R 2N2
(prie Turner & Porter laidotuvių namų).

Rozės ilgais kotais \$19.95 už tuziną, normalaus dydžio \$9.95 už tuziną. Paruošiami gėles (vairioms progoms – vestuvėms, laidotuviams ir t.t. Prienamos kainos. Pristatome Toronto mieste nemokamai. Skambinti tel. 536-1994

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES

Taisau ir įvedu visų rūšių

- Namų ir automobilių vėsinimo sistemas • Šaldytuvus, šaldymo sistemas
- Elektrines viryklas, indų plovimo mašinas • Skalbimo mašinas, džiovintuvus • Atlieku įvairius vandentiekio (plumbing) darbus.

Skambinti R. Jareckui
PAGE 370-3539 arba tel. 222-1372 Toronte
(Nemokamas atvažiavimas ir įkainavimas.)

DAIVA DALINDA, BBA,
Broker Tel. (416) 231-5000

Amerikos didžiausia namų pardavimo įstaiga plečiasi Kanadoje!

Islington-Kingsway Realty Inc.
Prezidentė, turinti 14 metų patyrimą, jums sąžiningai patarnaus.

Nemokamas namo įvertinimas.

2908 Bloor Street West,
Etobicoke, Ontario M8X 1B6 FAX (416) 233-2713

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-905-434-1847 FAX 1-905-728-5745
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atskleidžiant jūsų gimines iš Lietuvos. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienį. Reikalui esant atvažiuojame į namus.

KELIONĖS Į LIETUVĄ per Amsterdamą, Frankfurtą, Helsinkį, Kopenhagą, Varšuvą arba kitomis jūsų pageidaujamos oro linijomis. Didelis pasirinkimas, geros kainos.

\$995.00 plius mokesčiai – per KOPENHAGĄ išskrendant gegužės 25 arba birželio 1 ir grįžtant birželio 9, 30 arba liepos 14. Pilna kaina mokama užsisakant kelionę.

Naudokitės progą, bilietų neperdaugiau!

– IŠPARDAVIMAS RIBOTAM LAIKUI –

Skrendant dviem asmenimis kartu, į virš minėtą kainą įsiskaito ir 2 nakvynės Kopenhagoje. Skrendant pavieniui – už naktį priemoka \$50. Dėl smulkesnės informacijos kreipkitės trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 5 v.p.p. į Algį Medelį asmeniškai arba kasdien nuo 9.30 v.r. iki 6 v.v. į Kristiną (angliškai, rusiškai arba lenkiškai).

UNITY TRAVEL, 1558 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A4
Tel. 416-538-6570 FAX 416-538-9657

ALGIS MEDELIS

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

jau keletą metų, nors jų šalyse dabar spėjo pasikeisti politinė būklė. Lig šiol net keliskart tokiems neišieškams atbėgeliams buvo suteiktos oficialaus imigranto teisės. Liūdniausia, kad jomis pasinaudojo ir dalis kriminalinių nusikaltėlių, kurie dabar ypač pastebimi ryškiai matomų rasinių mažumų grupėse.

"TŽ" balandžio 19 d. laidos Kanados įvykiuose jau buvo rašyta apie keturių juodosios rasės ateivių iš Jamaikos įvykdytą klientų apipilimą Toronto kavinėje "Just Desserts" balandžio 5 d. vėlyvą vakarą. Torontiečius tada sukrėtė naujos graikaitės Georginos Leimonis betikslis nušovimas medžiokliniu šautuvu. Policijai pats pasidavė ją nušovęs dvidešimt penkerių metų amžiaus jamaikietis Lawrence Brown, o dabar jau suimtas ir apipilė dalyvavęs antras jamaikietis Oneil Grant, dvidešimt dvejų metų jaunuolis.

Kanadon jis atvyko su motina 1983 m. kaip dvylikametis vaikas. Dabar O. Grantas jau pats yra dviejų vaikų tėvas, savo dėmesį skyręs ne jiems, o kokainui. Apkaltintas kokaino vartojimu ir platinimu, jis buvo suimtas 1993 m. Kanados ateivių ir atbėgėlių taryba tada buvo nutarusi jį grąžinti Jamaikon. Tačiau tą jaunuolį, dabar jau kaltinamą antros rūšies žmogžudyste, penkerių metų bandomajam laikotarpiui Kanadoje paliko tarybos nutarimą tyrusieji apeliacijos nariai. Prasidėjusiam ginče vieni puola narkomano O. Grantą grąžinimą Jamaikon sustabdžiusius apeliacijos narius, o kiti juos giria. Esą O. Grantas Kanadon atvyko dvylikos metų ir nusikaltėliu tapo Kanadoje, ne Jamaikoje. Iš tikrųjų kokainas jį pasiekė per suaugusius atbėgėlius jamaikiečius, Kanadoje besiverčiančius pelninga narkotikų

prekyba. Apeliacijos narių sprendimą dabar tiria imigracijos ministeris S. Marchis.

Atnaujinta kavinė "Just Desserts" vėl atidaryta balandžio 27 d. Jos savininkai Caroline ir Jeff Givens apiplėšime nušautos graikaitės Georginos Leimonis atminimą ruošiasi įamžinti memorialine lenta. Jos tragiška mirtis atnešė ir juodosios rasės tyliosios daugumos reakciją. Spauldoje jau netrūksta balsų, teigiančių, kad juodosios rasės dauguma dabar kenčia nuo mažumą sudarančių savų kriminalinių nusikaltėlių, daugeliu atvejų žudančių vieni kitus. Mat tarp jų vyksta kovos dėl narkotikų pelno. Juodosios rasės žurnaliste Lin Armstrong dienraštyje "The Toronto Sun" pasisako už nusikaltimų registravimą rasinei statistikai. Tada paaiškėtų, ar proporcingu požiūriu jie tikrai yra didesni už kitų. Jeigu juodųjų nusikaltimai didėja greičiau už kitų rasių, jų nereikia slėpti. Tokiu atveju reikia ieškoti priemonių nusikaltimų skaičiui sumažinti.

Panašias mintis dienraštyje "The Toronto Star" dėsto ir Bramptone gyvenantis juodosios rasės atstovas Finbar Desir. Jo nuomone, jaunųjų juodosios rasės nusikaltėlių perkauklėjimu turi rūpintis tėvai, bendruomeninės grupės, nesuinteresuotos vien tik rasistiniais kaltinimais. F. Desirą atmeta karinguosius juodosios rasės vadus, kurie policiją apkaltina rasizmu, kai nušaukiamas juodas kriminalinis nusikaltėlis. Tie vadai betgi tyli, kai žiaurūs nusikaltimus atlieka savi jų rasės žmonės. V. Kst.

• ... (Lietuvos) nepriklausomybės laikotarpis, nors jame buvo daug kas kritikuotina, yra vienas iš didingiausių periodų visoje mūsų tautos istorijoje. (J. Aistis)

Vasario 16 gimnazijos jaunių orkestras koncerto metu Nuotr. M. Šmitienės

SKAITYTOJAI PASISAKO

IŠ KITOS PUSĖS

Tarp "Tremtinių" rašančiųjų autorių Lietuvoje yra ir mūsų Sąjungos rajonų skyrių pirmininkai. Nenuostabu, kad "Tremtinio" vyr. redaktorė V. Poderytė su jais pirmininkų konferencijoje aptaria spaudos klausimus. Vienoje iš tokių konferencijų ji paminėjo A. Garmutės knygą "Motinėle, augina", kuri, jos nuomone, tikėtų kandidates valstybinei literatūros premijai gauti, tačiau yra joje ir trūkumų.

A. Garmutė apie tai atsiliepė per "Tėviškes žiburius". Sąjungos taryba svarstė jos atsiliepimą Kanados lietuvių spaudoje ir norėtų mieliems "Tėviškės žiburiams" tarti: mes nežinome šandien kito Lietuvoje laikraščio, kuris būtų lietuviškesnis už mūsų "Tremtinį" plačiąja šio žodžio prasme savo tarnavimu Lietuvai. Čia didelis ir vyr. redaktorės V. Poderytės ir jos suburtų žmonių – E. Simanaičio, J. Enterio, N. Pupeikienės, K. Balčiūno, G. Katinio, A. Šimėno ir kitų nuopelnas.

A. Lukša, LPKPT sąjungos pirmininkas
N. Pupeikienė, LPKTS tarybos narė, Kaunas

LIETUVOS VĖLIAVA NUO EVERESTO

Esu "TŽ" skaitytojas nuo š.m. pradžios ir džiaugiuosi, kad būdamas tolimojoje Aliaskoje galiu gauti išsamią ir objektyvią informaciją apie įvykius Lietuvoje bei kituose kraštuose. Ačiū Jums už tai.

As esu laisvai samdomas TV reporteris, dirbantis su JAV PBS stotimi Naujame Orleano. Mano pagrindinė darbo vieta – buvusios SSSR respublikos, įskaitant Lietuvą.

Š.m. vasario mėnesį Ankoridže mane aplankė Vladas Vitkauskas, kartu su savo bendražygiu Juliumi Gudavičiumi, bandęs pereiti Beringo sąsiaurį. Vladas, kuris beveik prieš metus vienas ir su labai simboliška parama iš šalies įkopė į aukščiausią pasaulio kalną Everestą, su manimi pasidalino mintimis apie savo tolimesnius planus. Jis siekia iškelti Everestą viršūnėje jau pabuvusią lietuvišką trispalvę visų pasaulio žemynų aukščiausiose viršūnėse. Ši mintis negalėjo ir manęs palikti abejingu. Aš apsvačiačiau ir pasiūliau Vladimirui, kad galėsiu vaizdžiau įrašyti bent pačias svarbiausias tokio žygio akimirkas.

Atvažiuojęs į Lietuvą sužinojau, kad vienas iš pagrindinių šios V. Vitkausko minties rėmėjų buvo nusikaltėlių nušautas Vokietijoje. Viskas pakibo ant plauko. Pačioje Lietuvoje tautiškai apsišprendę žmonės vos besuduria galą su galu, o didžiausiai daliai ką tik išdygusių pinigų kuo mažiausiai rūpi panašios pelno nenešančios idėjos.

Galbūt dėl to aš ir ryžtuosi kreiptis į mūsų išieiviją, kviesdamas

kiekvieną pagal savo išgales prisidėti prie šio nesavanaudiško žygio. O tikslas daugiau nei paprastas: priminti visiems, kurie jau pavargo nuo nesibaigiančio netiesos ir nusivylimų sukūrio, kad yra žmonių, kuriems Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės simboliai yra šventi. Manau, kad vėl turi ateiti metas žmonėms, kokiais buvo S. Darius ir S. Girėnas, M. Šalčius, A. Poška ar kiti, kurie šiandien, kaip ir Vladas Vitkauskas, sugėba atiduoti save ilgalaikiams ir garbingiems Lietuvos vardą įamžinančioms siekiams.

Mindaugas Kuzminskas, Anchorage, Alaska

PASIGEDO

Gaila, kad vedamajame "Laikas atleisti stabdžius" ("TŽ", 1994 m. balandžio 5 d.) Č.S. užmiršo pažymėti plačią Kanados lietuvių sportinę veiklą, nes sporto klubai taip pat atlieka didelį lietuvių darbą, garsina Lietuvos vardą svetimausių tarpe. Jų organizacijos savo gretose jungia gražų lietuvišką, jau net trečios kartos atžalyną, o du klubai – Hamiltono LSK "Kovas" ir Toronto LSK "Vytis" švenčia 45 m. veiklos sukaktį. Tad šios organizacijos yra žymiai anksčiau įsteigtos už kai kurias Kanados parapijas, chorus, ansamblius ar turtingus bankelius.

Gaila taip pat, kad mielas bičiulis St. Dalius savo straipsnyje "Vertinga užuomazga – keturiasdešimt metų nuo pirmųjų Kanados lietuvių dienų Hamiltone" ("TŽ" 1993 m. spalio 28 d.) užmiršo pažymėti Pirmąją Kanados lietuvių dainų ir tautinių šokių šventę, įvykusią 1978 m. spalio 10-12 d.d. Jeigu jaunimui "ne prie širdies" Kanados lietuvių dienos, tad gal juos galima "pritraukti" prie tautinių šokių švenčių, rengiant jas kas ketveri metai?

Kazys Baronas, Vokietija

Red. prierasas. Vedamojo tikslas buvo atkreipti dėmesį į KLB Toronto apylinkės problemas. Apie gausias lietuviškame gyvenime veikiančias organizacijas reikėtų atskirų straipsnių.

Prašo pagalbos

Šiuo sunkiu laiku Lietuvoje sirgusiu širdies liga, ir reikalingas širdies vožtuvo pakeitimas operacijos būdu Vilniaus universitetinėje širdies chirurgijos klinikoje. Vožtuvas, gydymas ir reabilitacija kainuos apie 5000 JAV dolerių. Man šiuo metu 46 metai ir dirbu valstybinėje įstaigoje vairuotoju. Iš atlyginimo vos galima pragyventi, tai apie laukiamą operaciją sunku ir pagalvoti. Labai prašau man padėti ir paaukoti pinigų. Visiems geradariams melsiu Dievą sveikatos ir malonės. Mano adresas: Alvydas-Antanas Masiliūnas, Parko g. 81-10, Panevėžys 5309, Lietuva (Lithuania). Namų tel. 6-08-16. Pinigų siųsti: Litimpeks bankas, sąskaitos nr. 300070311, valiutinė korespondentinė sąskaita nr. 1064118, banko kodas: 260101728, Verkių 37. 2600, Vilnius, Lithuania. (Sklb.)

TORONTO

Tėviškes žiburiai • 1994. V. 3 - Nr. 18 (2305) • psl. 9

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

Naujas adresas

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)
Mississauga, Ontario L5G 3H7 Tel.: (905) 271-7171
Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais
1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių namus) Tel.: 530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth. (Orthodontist)

2373 Bloor Street West Telefonas
(Prie Jane St.) 763-5677

Advokatas

VICTOR E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

15 John St., Suite 2 Tel. 240-0594
Weston, Ontario M9N 1J2 (24 valandas)
(arti Lawrence ir Weston Rd.) FAX 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

1579 Bloor St. West, Įstaigos telefonas
Toronto, Ontario (416) 532-3443
M6P 1A6

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500
(Bloor ir Jane gatvių kampas)
Toronto, Ontario M6S 4W3

Tel. (416) 762-7393
Fax (416) 763-0674

Atstovybė
Lietuvoje:
Gedimino pr. 26-217
Vilnius 2600
Tel. (3702) 22 78 97
Fax (3702) 22 63 68

HOMELIFE
Realty One Ltd.

PARDUODAMAS trijų miegamųjų namas netoli Šv. Juozapo ligoninės ir Roncesvalles gatvės. **Prašoma kaina \$217.500.** Privatus keliukas į garažą. Gražiai pertvarkytas namo vidus pakelia pirkimo vertę. Tai Jūsų svajonė. Tuojau skambinkite tel. **763-5161 - MARIJANA McKinnon.** Seminaras namų pirkėjams - kovo 22 d., 7 v.v.

BALTIC CONSTRUCTION

Remontas ir nauja statyba gyvenamųjų namų, parduotuvių, restoranų, įstaigų ir vasarnamių

- staliaus darbai • vidaus sienų įdėjimas • dažymas
- elektros įvedimai • vandentiekio sistemų įvedimas • stogai • įvairūs cemento darbai • kiemų sutvarkymas • prieplaukos • garažai • tvoros • medžių pjovimas
- virtuvės, vonios remontas ir apdaila • rūšių įrengimas • šildymo ir vėsinimo sistemų įvedimas • plytelių įdėjimas • pataisymai ir pritaikymai pagal invalidų ir senelių poreikius • namo apžiūrėjimas
- 17 metų patirtis • Nemokamas įkainavimas

Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronto.

AUDRA TRAVEL & CRUISES CORPORATION

Vienintelis Kanadoje lietuviškas kelionių biuras kviečia keliauti kartu!

Keliaukite į Lietuvą patogiais FINNAIR, KLM, LH ir Austrijos lėktuvais

Kelionės su FINNAIR į Vilnių ir Kauną kiekvieną penktadienį. Skrydžiai nuo gegužės 20 d. iki rugsėjo 30 d. 1994 m.

\$1050 (kan.)

Kelionės su KLM (Olandų oro linija per Amsterdamą) Kelionės - kiekvieną pirmadienį, trečiadienį, šeštadienį.

DAIŲ ŠVENTĖS grupė išvyksta KLM lėktuvu liepos 2 d.

Speciali kaina - \$1239 (kan.)

Smulkesnių žinių teiraukitės: tel. (416) 533-8443

Mūsų biure Jūs galite užsakyti:

- Išskirtimus bei keliones giminėms atvykti į Kanadą
- Sveikatos ir kelionių draudimus
- Persiųsti pinigus ir vaistus giminėms
- Keliones lėktuvais bei traukiniais
- Keliones pramoginiams laivais
- Keliones į Floridą ir kitus šiltus kraštus
- Keliones į sveikatingumo sanatorijas

Pensininkams nuolaida

VISAIŠ ŠIAIS KLAUSIMAIS SKAMBINKITE:

Tel. (416) 533-8443, FAX (416) 533-6279

1605 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada

Kelionių verslo registracijos nr. 2559030 (retail), nr. 2475066 (wholesale)

GINTARAS EXPRESS

1968 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 3K9
(Prie High Park požeminės stoties).

Tel. (416) 604-4400, FAX (416) 604-9748.

Siuntiniai laivu:

1 kubinė pėda \$7.00 plus \$14 pristatymas arba
1 kg \$1.20 plus \$14 pristatymas

Siuntiniai lėktuvu:

1 kg \$5.50 plus \$14 pristatymas

Siuntiniai priimami bet kokiame ipakavime. Ir laivu, ir lėktuvu siuntiniai išsiunčiami kas antrą savaitę.

Visi Jūsų siuntiniai, siunčiami per GINTARAS EXPRESS nemuituojami. Siūlome Jums šventinės gėlių puokštes bei paruoštus maisto siuntinius iš Kanados ir Vakarų Europos šalių produktų.

Kelionės į Lietuvą ir iš Lietuvos: nuo \$1050.

Mūsų darbo valandos: 10 v.r. - 7 v.v. (pirmadieniais-penktadieniais); 10 v.r. - 4 v.p.p. (šeštadieniais)

Mūsų atstovai: Kitcheneryje, Waterloo, Guelph, Cambridge Lolita arba Armandas, tel. (519) 571-9422
Hamiltono: Alfredas Zorkus, tel. (905) 522-9966; Londone: Jonas Naruševičius, tel. (519) 657-1751
Delhi: Pranas, Teresė Pargauskai, tel. (519) 468-2163

RE/MAX Above the Crowd!

Juozas (Joseph) NORKUS namų pirkimo ir pardavimo atstovas, patarnauja lietuvių kalba.

Nemokamas namų įvertinimas.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A9
Phone: (416) 769-1616

DRESHER

DRAUDA
Visi draudos patarnavimai. Lietuvių kalba patarnauja V. Drešeris ir Rima (Petkutė) Drešerienė.

Nekilnojamas turtas
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius

Nekilnojamo turto įkainojimas
- morkičių
- mokesčių
- turto ir kt. Kreiptis į Rick Drešerį

3830B Bloor St. West, Etobicoke, Ontario M9B 1K8
Tel. 416-233-3334, 416-231-2661
FAX 416-233-0285

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. Dauginis - telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376
Lilija Pacevičienė - telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121 FAX 533-1122

